ISSN 2560-3221

ING-PRO

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

април 2019. / број 28

4/2019

poslovnisavetnik.net

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, новим примерима судске праксе, новим правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које претплатници сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што се једним кликом могу ископирати текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова добијају већ понуђени резултати.

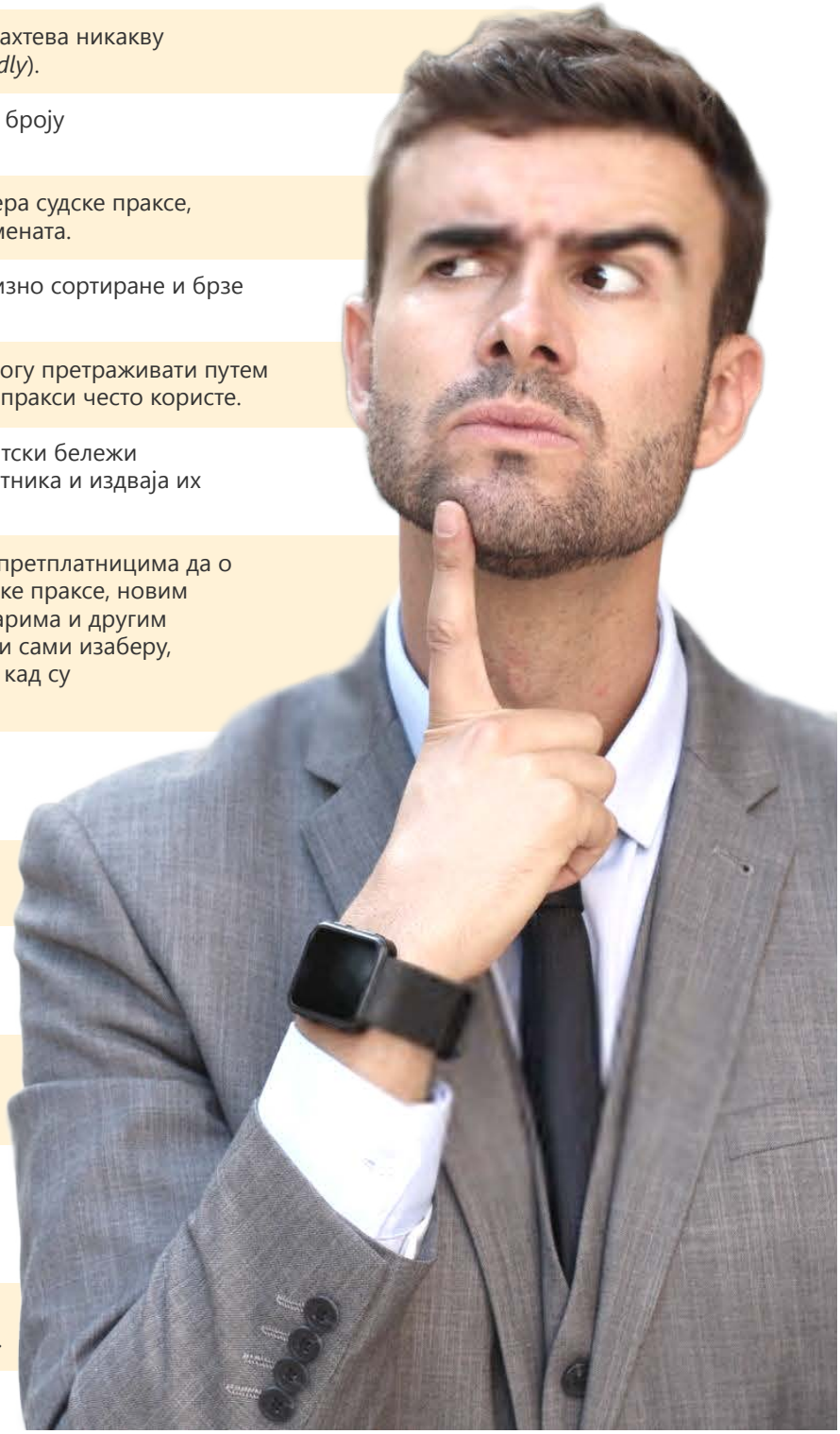

WWW.**PROPISI.NET**

ИНГ-ПРО

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК
ISSN 2560-3221
Година III, број 28, АПРИЛ 2019.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:
Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор; Душан Рајаковић, спец. менаџмента здравствених установа; мр Жељко Албанезе; мр Јован Чанак; дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија; др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"; мр Милица Бјелић, овлашћени екстерни и интерни ревизор; Павле Кутлешић, LL.M., руководилац у Сектору за порески консалтинг „Deloitte"; Саша Павловић, дипломирани правник; дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија; Стојанка Тошић, дипл. екон.; Филип Ковачевић, LL.M., Deloitte, виши руководилац у пореском одељењу „Deloitte"

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Drugo izdanje na drugom medijumu: Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Да вас мало разгалимо
– сатиричан поглед на мишљења –

Запослени каже: „Нећу да донесем рачун!"

Била сам сведок у ситуацији када је запослени рекао послодавцу: „Шта ме брига за мишљење Министарства финансија и Ваш нови правилник о рачуноводству, шта год то било, ја немам обавезу да доносим рачуне, нити да носим ПИБ предузећа на пумпу. Ако ми не исплатите накнаду, угрозили сте моја права као радника!" А суд је иза ћошка.

Који је онда циљ свежег мишљења Министарства финансија од 1. 2. 2019. године? Да казни послодавца који поштује одредбе Закона о раду? И то да га казни тако што ће опорезовати накнаду за превоз на посао, коју мора да исплати, и то два пута: прво порезом на доходак грађана, а онда и порезом на добит, јер ће те „недокументоване" трошкове да изузме из порески признатих расхода.

Не можемо натерати милионе људи да користе јавни превоз да не бисмо свој текући рачун оптеретили додатним порезом на накнаду за превоз, и то два пута.

У мањим радним срединама, са мирољубивим и послушним запосленима, још би и било изводљиво да се запослени навикну и науче правила за достављање исправних рачуна, и то да гласе на послодавца, са исправним износом, својим именом на том истом рачуну или приложеним слипом на ком се види да је баш он платио гориво. Међутим, онај запослени од малопре опет може да каже: „Ја немам возачку дозволу и на посао ме вози муж сопственим аутомобилом, који је регистрован на нашег сина, а кад заборавим картицу, он својом плати гориво које потрошимо када ме вози на посао!"

Ту се сада појављује и радник на пумпи који доживљава напад нервозе када му неко тражи да сипа гориво за тачно 3.914 динара, јер толико послодавац исплаћује за превоз. Ни кап више!

Чини ми се као општа пометња.

А онда Марица из рачуноводства, која има списак од хиљаду људи којима, у складу са правилником о рачуноводству написаним у складу са мишљењем истог министарства из јуна 2016. године, треба да исплати накнаду и да их „ујури" да јој донесу рачуне за гориво. Осим тога, она има двојну евиденцију накнаде за превоз коју ће да књижи: документовану и недокументовану. А да, треба и да обрачуна и плати порез на доходак за ове друге. Марица добија хипертензију и на боловању је. Срећа у томе је то што је макар за себе мирна тог месеца јер накнаду не исплаћује и не мора да је правда. Али она и даље неће да се вози јавним превозом јер су је оцепарили пар пута, редовно касни на посао, а на њеној линији укинут је дупли аутобус, па некада не може ни да уђе.

Због свега и директор од стреса добија хипертензију, па када су се Марица, радник на пумпи и он срели код лекара, Марица га је утешила речима да мишљења органа државне управе нису обавезујућа и да ће на Управном суду „добити" тужбу ако порески инспектор буде тренирао строгоћу поступајући у поступку контроле не по закону, него искључиво према овом свежем мишљењу. Наравно, за коју годину.

Размишља Марица да почне да иде пешке на посао. Пар километара – није страшно, таман да протегне ноге, а можда успут скине и који килограм. Али не, шта ће онда са накнадом, где је рачун за гориво или дневна карта за вожњу? А рече јој јутрос уз кафу Мирка, професор права на неком факултету, да не може да се одрекне те накнаде по Уставу јер јој по закону припада. Можда је погрешила, па није читала праве књиге, какве везе има Устав са накнадом превоза на посао. Најбоље да оде код Зорке која „гледа у шољу", можда тамо пише како ће се ова пометња распетљати.

Срећа да је у њеној фирми само хиљаду запослених.

Др Маријана Жиравац Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

САДРЖАЈ

АКТУЕЛНА ТЕМА

■ Дипл. правник Саша Павловић
ПОСТУПАК РЕГИСТРАЦИЈЕ ОГРАНАКА – ПРОЦЕДУРА, УСЛОВИ, НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ 7

РАЧУНОВОДСТВО

■ Др Маријана Жиравац Младеновић
ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ПЕКАРА 11

■ Мр Милица Бјелић
ОБЕЗВРЕЂЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ 34

■ Мр Милица Бјелић
РАЧУНОВОДСТВЕНО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ТРАНСАКЦИЈА У 2019. ГОДИНИ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРОМЕТ РОБА И УСЛУГА 2018. ГОДИНЕ 39

■ Др Маријана Жиравац Младеновић
САСТАВЉАЊЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2018. ГОДИНУ 43

■ Мр Жељко Албанезе
ПОВЕЋАЊЕ ОСНОВНОГ КАПИТАЛА ДРУШТВА ИЗ НЕРАСПОРЕЂЕНЕ ДОБИТИ НАКОН УСВАЈАЊА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ 61

■ ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ РАЧУНОВОДСТВА 66

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

■ Мр Јован Чанак
САСТАВЉАЊЕ И ПОДНОШЕЊЕ ТРОМЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА О ИЗВРШЕЊУ БУЏЕТА (ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА) ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР–МАРТ 2019. 71

■ Мр Јован Чанак
КОМЕНТАР ПРИЛИВА И ОДЛИВА НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА ПУТЕМ ЕВИДЕНЦИОНИХ РАЧУНА ОТВОРЕНИХ У УПРАВИ ЗА ТРЕЗОР И РАЧУНОВОДСТВЕНИ АСПЕКТ 75

■ Весна Јовичић
ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ О ИНТЕРНОЈ РЕВИЗИЈИ 87

■ Дипл. екон. Маја Јовановић
НА КОЈИ НАЧИН СЕ ВРШИ ИЗБОР СУБЈЕКАТА ИНСПЕКЦИЈСКЕ КОНТРОЛЕ БУЏЕТСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ – ПРОГРАМ РАДА БУЏЕТСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ 91

■ Дипл. правник Слободанка Келечевић
ИЗДАВАЊЕ У ЗАКУП НЕПОКРЕТНОСТИ У ЈАВНОЈ СВОЈИНИ – НАЈЧЕШЋЕ НЕПРАВИЛНОСТИ 97

■ Душан Рајаковић
СПЕЦИФИЧНОСТИ У РАЧУНОВОДСТВУ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ПРИВРЕМЕНЕ СИТУАЦИЈЕ 102

■ Дипл. екон. Маја Јовановић
ИСКЉУЧИВЕ НАДЛЕЖНОСТИ МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА, ОДНОСНО БУЏЕТСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ – ПРВИ ДЕО 109

ПОРЕЗИ

■ Филип Ковачевић, LL.M.
НАЈЧЕШЋА ПИТАЊА И НЕДОУМИЦЕ У ПРАКСИ ПРИЛИКОМ ПРИМЕНЕ ПРОПИСА КОЈИМА ЈЕ УРЕЂЕНА МАТЕРИЈА ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ 115

■ Павле Кутлешић, LL.M.
ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ И ПРИМЕНА УГОВОРА О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА – ПРВИ ДЕО 121

■ Дипл. екон. Стојанка Тошић
ПРИМЕНА ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПОРЕСКОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ 126

■ ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ ПОРЕЗА И ПДВ-А 135

ЗАРАДЕ

■ Мр Жељко Албанезе
НОВИНА У НАШОЈ ПРАКСИ – ИСПЛАТА НАКНАДЕ ЗА РАДНО АНГАЖОВАЊЕ НА СЕЗОНСКИМ ПОСЛОВИМА 142

■ Мр Жељко Албанезе
ОДСУСТВО СА РАДА И ИСПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИМА ПОВОДОМ ПРЕДСТОЈЕЋИХ ПРАЗНИКА У МЕСЕЦУ АПРИЛУ И МАЈУ 148

■ ПИТАЊА ПРЕТПЛАТНИКА НА ТЕМЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАРАДА И ДРУГИХ ПРИМАЊА 155

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

■ Др Маријана Жиравац Младеновић
УВОД У АНАЛИЗУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА – КО, КОМЕ И ЗАШТО 163

■ Др Маријана Жиравац Младеновић
АНАЛИЗА ПРИНОСНОГ, ИМОВИНСКОГ И ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА 166

■ Др Маријана Жиравац Младеновић
АНАЛИЗА ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА ПОМОЋУ КОЕФИЦИЈЕНАТА/РАЦИЈА 184

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

■ КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА ЗА АПРИЛ 2019. ГОДИНЕ 194

■ ИЗВОДИ ИЗ АКТУЕЛНИХ МИШЉЕЊА МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА 199

АКТУЕЛНА ТЕМА

Поступак регистрације огранака – процедура, услови, надлежни органи

Изменама Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС", бр. 44/2018) промењене су одредбе које се тичу регистрације огранака домаћег правног лица. Закон је ступио на снагу дан након објављивања, дакле 9. 6. 2018. године. Домаћа привредна друштва у обавези су да до 8. 6. 2019. године региструју огранке.

РАЧУНОВОДСТВО

Пословање предузетника пекара

Предузетници пекари могу да обављају своју делатност као пекари који се баве производњом пекарских производа и трговином на велико и мало пекарских производа. С обзиром на то да је од 1. јануара 2019. године укинута могућност предузетницима да пословне књиге воде по систему простог књиговодства, посао књиговође знатно се повећава не само због повећаног броја књижења него и због формирања нових/другачијих аналитичких евиденција. У овом чланку приказано је евидентирање пословних промена, документација у производном току и продаји и порески третман појединих производа.

Обезвређење вредности имовине

Рачуноводствени прописи и сва три оквира финансијског извештавања имају за циљ да се вредност имовине у пословним књигама искаже реално, односно да вредност имовине не буде прецењена, што се постиже обезвређењем. Друштва која примењују МСФИ за МСП и Правилник за микро и друга правна лица, користе исти поступак за умањење вредности имовине као и правна лица која примењују МРС/МСФИ.

Рачуноводствено евидентирање трансакција у 2019. години које се односе на промет роба и услуга 2018. године

У пракси су честе ситуације да друштва добијају фактуре и другу документацију за књижење након истека пословне године, при чему се исте односе на промет роба и услуга из претходне године. Рачуноводствено евидентирање наведених трансакција зависи од тога да ли је друштво већ предало Агенцији за привредне регистре финансијске извештаје за јавно објављивање или није, с обзиром на то да је законски рок за њихову предају до краја јуна 2019. године.

Састављање Годишњег извештаја о пословању за 2018. годину

Годишњи извештај о пословању саставља се у складу са чланом 29. Закона о рачуноводству, при чему је наведеним законом прописан и обавезан садржај поменутог извештаја, али не и његов облик. Годишњи извештај о пословању обавезно састављају велика правна, али и сва јавна друштва, без обзира на разврставање према одредбама Закона о рачуноводству. Микро, мала и средња друштва не морају састављати овај извештај, али у Напоменама уз финансијске извештаје наводе информацију о откупу сопствених акција, односно удела.

Повећање основног капитала друштва из нераспоређене добити након усвајања финансијских извештаја за 2018. годину

Након усвајању финансијских извештаја за 2018. годину акционарско друштво има обавезу да из исказане добити, остварене за ту или претходне године, најпре покрије евентуалне губитке из претходног периода. Након тога, расположива добит може да се распоређује за резерве, у складу са посебним законом или сопственим општим актом, за дивиденде, учешће запослених и чланова Управног и Надзорног одбора у добити, као и за повећање постојећег основног капитала.

Питања претплатника на теме из Рачуноводства

У овом прилогу објављени су одговори на нека од постављених питања претплатника на теме из рачуноводства:

- рад страног студента преко омладинске задруге;
- уговор између предузетника и „предузетничке радње";
- КЕП књига;
- застарелост обавеза према добављачу и њихово приходовање;
- књижење некретнине намењене продаји.

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Састављање и подношење тромесечног извештаја о извршењу буџета (финансијског плана) за период јануар–март 2019.

први дан своје крсне славе, празнују овај верски празник у понедељак 6. маја. Државни празник Дан победе (9. мај) празнује се радно.

Питања претплатника на теме из области зарада

У овом прилогу објављени су одговори на нека од постављених питања претплатника на теме из области зарада:

- услуге пружене од стране физичког лица нерезидента ван територије Републике Србије;
- уплата добровољног пензијског осигурања;
- породиљско одсуство предузетнице.

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

Увод у анализу финансијских извештаја – ко, коме и зашто

Без обзира на корисника информација које су исход анализе финансијских извештаја, њен највећи значај огледа се у томе што омогућава поређење финансијског положаја и рентабилности предузећа у времену (са самим собом), у простору (са другим предузећима, конкуренцијом и просеком гране делатности, што је можда и најбољи стандард за поређење) и са стандардима (првенствено са постављеним пословним планом). Наравно, са оперативног аспекта одмах се намеће питање ко је задужен да изради анализу финансијских извештаја и задовољи потребе корисника: власника, директора, банака, добављача.

Анализа приносног, имовинског и финансијског положаја

Три сегмента финансијске анализе, која се међусобно прожимају и допуњују, јесу анализа приносног, имовинског и финансијског положаја предузећа. Бонитет предузећа не може да се утврди без претходно спроведених поменутих анализа. Анализа ће бити урађена на основу података из Биланса стања и успеха друштва, уз додатне информације из помоћне књиговодствене евиденције. На исти начин предузеће анализира и податке из биланса изабраног предузећа за упоређивање или збирног биланса за делатност, а затим врши поређење.

Анализа пословања предузећа помоћу коефицијената/рација

У овом чланку приказане су основе финансијске анализе помоћу коефицијената који се изводе из Биланса стања и Биланса успеха, као што су коефицијенти ликвидности, коефицијенти финансијске полуге (зовемо их и коефицијентима задужености), коефицијенти покрића, коефицијенти активности и коефицијенти профитабилности.

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА

На крају издања налази се *Календар пореских и других обавеза за април 2019. године* и *Извод из актуелних мишљења Министарства финансија*.

ПС

3 DECENIJE
S NAMA NEMA LUTANJA
ING-PRO

Саша Павловић, дипломирани правник

Поступак регистрације огранака – процедура, услови, надлежни органи

Изменама Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС", бр. 44/2018) промењене су одредбе које се тичу регистрације огранака домаћег правног лица. Закон је ступио на снагу дан након објављивања, дакле 9. 6. 2018. године. Домаћа привредна друштва у обавези су да до 8. 6. 2019. године региструју огранке.

Увод

До сада је остављено привредним друштвима на избор да ли ће регистровати огранке у АПР-у или не. Обавезност регистрације била је прописана једино у случајевима из члана 569. Закона о привредним друштвима (у даљем тексту: Закон), уколико је у питању:

1) огранак домаћег привредног друштва, ако има заступника различитог од заступника друштва или је то прописано посебним законом као услов за обављање делатности;

2) огранак страног привредног друштва.

Члан 569. Закона претрпео је измене које су избрисале разлику у регистрацији између домаћег и страног правног лица, па сада гласи:

Огранак домаћег и страног привредног друштва региструје се у складу са законом о регистрацији. У регистру се региструју промене података и престанак, односно брисање огранка из регистра, у складу са законом о регистрацији.

На овај начин уведена је обавезност регистрације огранака привредних друштава у року од годину дана од дана почетка примене овог закона (члан 157 (С3)). Закон је ступио на снагу дан након објављивања, дакле 9. 6. 2018. године. Домаћа привредна друштва у обавези су да до 8. 6. 2019. године региструју огранке.

Приликом регистрације огранака потребно је обратити пажњу на више момената јер само спровођење промене у Агенцији за привредне регистре није и једина радња коју је потребно извршити, иако је најважнија.

Поступак у Агенцији за привредне регистре

Да би пријава за регистрацију огранака била поднета, прво је потребно да постоји усвојена одлука привредног друштва о образовању истих. Орган који доноси наведену одлуку одређен је интерним актом, односно статутом или одлуком о оснивању. Уколико није одређено у интерном акту, потребно је да одлуку донесе Скупштина привредног друштва, као и да она буде потписана, печатирана и заведена у књизи одлука.

Овде је потребно упознати се са чланом 568. Закона (поготово став 2), који гласи:

Огранак се образује одлуком коју доноси Скупштина, односно ортаци или комплементари, ако оснивачким актом, односно статутом није другачије одређено.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

1) пословно име и матични број друштва;

2) адресу огранка;

3) претежну делатност огранка, која се може разликовати од претежне делатности друштва;

4) лично име, односно пословно име заступника огранка и обим овлашћења заступника, ако је заступник огранка различит од заступника друштва.

Веома је добро и то што се на сајту АПР-а налазе модели за различите врсте одлука, између

произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада, заштити животне средине, као и да немају забрану обављања делатности која је на снази у време подношења понуде.

У овој ситуацији наручилац ће тражити потврде о измиреним порезима, доприносима и другим јавним дажбинама и од свих локалних филијала пореских управа где се налазе огранци привредног друштва.

Ово је један од сегмената који веома лако може да се превиди приликом регистрације огранака и првог учествовања у поступцима јавних набавки одмах након промене.

Као што се види из изложеног, потребно је сагледати поступак са свих страна и извршити промене пред свим органима.

ING-PRO

организује **САВЕТОВАЊЕ** на тему:

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

– практична примена поступака и алата за анализу –

БЕОГРАД, у сали 6 Београдске пословне школе, у Београду, Улица краљице Марије 73, 16. април 2019. године

Без обзира на корисника информација које су исход анализе финансијских извештаја, њен највећи значај је тај што омогућава поређење финансијског положаја и рентабилности предузећа у времену (са самим собом), у простору (са другим предузећима, конкуренцијом и просеком гране делатности, што је можда и најбољи стандард за поређење) и са стандардима (првенствено са постављеним пословним планом). Наравно, са оперативног аспекта одмах се намеће питање ко је задужен да изради анализу финансијских извештаја и задовољи потребе корисника: власника, директора, банака, добављача и сл.

Теме:

- финансијски извештаји: информациона моћ, ризици и последице;
- корисници финансијских извештаја;
- анализа приносног, имовинског и финансијског положаја;
- рацио анализа финансијских извештаја;
- Алтманов модел предвиђања банкрота.

Агенда:

09.30–10.00:	Долазак и регистрација учесника
10.00–11.30:	**Информациона моћ финансијских извештаја, анализа приносног, имовинског и финансијског положаја**
11.30–12.00:	Пауза
12.00–14.00:	**Рацио анализа финансијских извештаја, Алтманов модел предвиђања банкрота**

Предавач:

др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Претплатници часописа „Пословни саветник" имају право да бесплатно присуствују семинару (1 учесник).

За сва обавештења позовите нас на: 011/2836-817, 011/2836-820, 2836-821, 2836-822, путем факса: 011/2836-474 или нам пишите на мејл: **savetovanje@ingpro.rs**.

На семинар можете да се пријавите преко формулара на **www.propisi.net/savetovanje-analiza-finansijskih--izvestaja-prakticna-primena-postupaka-i-alata-za-analizu/**

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Пословање предузетника пекара

Предузетници пекари могу да обављају своју делатност као пекари који се баве производњом пекарских производа и трговином на велико и мало пекарских производа. С обзиром на то да је од 1. јануара 2019. године укинута могућност предузетницима да пословне књиге воде по систему простог књиговодства, посао књиговође знатно се повећава не само због повећаног броја књижења него и због формирања нових/другачијих аналитичких евиденција. У овом чланку приказано је евидентирање пословних промена, документација у производном току и продаји и порески третман појединих производа.

Увод – вршење пекарске делатности

Уредбом о Класификацији делатности („Сл. гласник РС", бр. 54/2010) наведено ја да се поједине делатности, у које спадају оне које се обављају у пекарама, посластичарницама или месарама које продају своје производе, сматрају прерађивачком делатношћу, иако је реч о трговини на мало производима произвођача који поседују своје радње. Истом уредбом даље је прописано да пекарска делатност спада у сектор Ц, област 10 – Производња прехрамбених производа, грана 10. 7 – Производња пекарских производа и тестенине.

Пекарска делатност може да се обавља на више начина као производња пекарских производа, продаја својих готових производа на велико и продаја на мало крајњим потрошачима (из продавнице, киоска или сличног објекта).

Што се тиче начина вођења пословних књига, од ове године предузетник нема право избора између простог и двојног књиговодства. Оно што остаје као опција у ређим случајевима јесте паушално опорезивање и вођење само пословне књиге о оствареном промету.

У складу са чланом 40. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС", бр. 24/2001… 113/2017, у даљем тексту: ЗПДГ):

Обвезник пореза на приходе од самосталне делатности уписан у регистар код надлежног органа, односно организације, који с обзиром на околности није у стању да води пословне књиге, осим пословне књиге о оствареном приходу, или коме њихово вођење отежава обављање делатности, има право да поднесе захтев да порез на приходе од самосталне делатности плаћа на паушално утврђен приход (у даљем тексту: паушално опорезивање).

Право на паушално опорезивање не може се признати обвезнику из става 1. овог члана:
1) који обавља делатност из области: рачуноводствених, књиговодствених и ревизорских послова, послова пореског саветовања, рекламирања и истраживања тржишта;
2) који обавља делатност из области: трговине на велико и трговине на мало, хотела и ресторана, финансијског посредовања и активности у вези с некретнинама;
3) у чију делатност улажу и друга лица;
4) чији је укупан промет у години која претходи години за коју се утврђује порез, односно чији је планирани промет када почиње обављање делатности – већи од 6.000.000 динара;
5) који је евидентиран као обвезник пореза на додату вредност у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Изузетно од одредбе става 2. тачка 2) овог члана, обвезнику који трговинску или угоститељску делатност обавља ***у киоску, приколици или сличном монтажном или покретном објекту****, може се, на његов захтев, одобрити да порез плаћа на паушално утврђен приход.*

Право на паушално опорезивање сагласно ст. од 1. до 3. овог члана може да оствари обвезник који ***врши производњу и продају искључиво сопствених производа у оквиру обављања делатности.***

Делатности из ст. 2. и 3. овог члана одређују се у складу са прописима којима се уређује класификација делатности.

Илустрација 14: Образац КЕП

Самостални предузетник Кифлица — Образац КЕП

На сунчаној страни бр. 7, Драгоград

КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРОМЕТА ЗА 2019. ГОДИНУ

Ред. бр.	Датум евиденције (дан и месец)	Опис евидентиране промене (назив, број и датум документа)	Износ динара	
			задужење	раздужење
155.	5. април	Пријемница за властите произведене пекарске производе бр. 89/2019 од 5. 4. 2019.	9.800,00	
156.	5. април	Записник о промени цена због АКЦИЈСКЕ продаје бр. 89-АКЦИЈА/2019 од 5. 4. 2019.	-1.020,00	
157.	5. април	Дневни извештај из фискалне касе бр. 125418/19 од 5. 4. 2019.		8.530,00
158.	5. април	Записник о расходовању непродатих сопствених производа бр. 89-З/2019 од 5. 4. 2019.	-250,00	

Поједностављење уместо закључка

Најчешћа је пословна пракса да мали пекарски обрти поверавају вођење пословних књига другом привредном друштву (предузетнику) које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга. Када предузетник пекар достави свом књиговођи требовање материјала, радни налог за производњу пекарских производа претходног дана (и пријемницу произведених сопствених производа у малопродајни објекат, на основу које је урађена калкулација малопродајне цене пре почетка продавања производа), дневни извештај фискалне касе, евентуалну нивелацију малопродајне цене због акцијске продаје на крају дана (и попис/записник пекарских производа који су изложени на акцији) и записник о расходовању (бацању) непродатих производа на крају дана, најчешће се у финансијском књиговодству не евидентира пренос залиха сопствених производа на рачуне 134/621 и касније раскњижавање на крају дана, када се фактички стање залиха сопствених производа своди на нулу. Уместо тога, по основу дневног извештаја фискалне касе евидентирају се приходи од продаје производа на домаћем тржишту и настале обавезе за ПДВ. На основу рецептуре књижи се утрошак материјала који је наведен и у требовању.

Електронски часопис

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник налази се на интернет страници **www.poslovnisavetnik.net** и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мр Милица Бјелић, овлашћени интерни и екстерни ревизор

Обезвређење вредности имовине

Рачуноводствени прописи и сва три оквира финансијског извештавања имају за циљ да се вредност имовине у пословним књигама искаже реално, односно да вредност имовине не буде прецењена, што се постиже обезвређењем. Друштва која примењују МСФИ за МСП и Правилник за микро и друга правна лица, користе исти поступак за умањење вредности имовине као и правна лица која примењују МРС/МСФИ.

Увод

Неколико МРС/МСФИ регулише питање умањења вредности имовине, али због значаја коју има умањење вредности имовине донесен је посебан Међународни рачуноводствени стандард, МРС 36 – Умањење вредности имовине („Сл. гласник РС", бр. 35/2014 – у даљем тексту: МРС 36). Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица („Сл. гласник РС", бр. 83/2018), као и Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС", бр. 118/2013 и 95/2014), прописује обавезу умањења вредности имовине ако се за то испуне одређени услови. Имајући у виду да се ти услови подударају са одредбама из МРС 36, значи да друштва која примењују МСФИ за МСП и Правилник за микро и друга правна лица, користе исти поступак за умањење вредности имовине као и правна лица која примењују МРС/МСФИ.

Књижење обезвређења имовине прописано је Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС", бр. 95/2014 – у даљем тексту: Правилник), по коме се расходи по основу умањења вредности имовине исказују преко групе рачуна 58 – Расходи по основу обезвређења имовине које се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха, а укидање умањења вредности имовине исказује се преко групе рачуна 68 – Приходи од усклађивања вредности имовине.

Према члану 47. Правилника, на рачунима групе 58 – Расходи по основу обезвређења имовине које се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха – исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, залиха, хартија од вредности и потраживања у складу са МРС 36 и другим релевантним МРС и рачуноводственом политиком према називима рачуна ове групе.

Индикатори умањења вредности имовине

Када се процењује има ли било каквих назнака да је дошло до умањења вредности неког средства односно имовине, друштво треба да узме у обзир најмање следеће назнаке из екстерних и интерних извора информација.

Екстерни извори информација:

(а) уочљиве назнаке о значајном паду тржишне вредности средства у току периода, много веће него што би се то очекивало, као резултат протока времена или уобичајене употребе;

(б) значајне промене, са негативним дејством на друштво, настале у току периода или ће настати у блиској будућности у технолошком, тржишном, економском или законском окружењу у коме друштво послује или на тржишту коме је дато средство намењено.

Интерни извори информација:

(е) постојање расположивих доказа о застарелости или физичком оштећењу средства;

(ф) настанак значајних промена са негативним дејством на друштво у току периода или очекивање да ће такве промене настати у блиској будућности, при чему ове промене подразумевају престанак коришћења средства, планове за обустављање или реструктурирање пословања јединице којој дато средство припада или планове за отуђивање средства пре претходно очекиваног датума итд.;

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
584	Обезвређење залиха материјала и робе	50.000	
109	Исправка вредности материјала		50.000
- за обезвређење залиха материјала			

Пример: Обезвређење залиха материјала – 2

Правно лице је у поступку процене вредности залиха готових производа и материјала на дан биланса установило да се на залихама налази производ чија цена коштања по комаду износи 10.000 динара, као и да у цени коштања тог производа учествује материјал у вредности од 5.000 динара.

Проценом је утврђено да нето продајна цена готовог производа износи 9.000 динара по комаду, односно за 10% ниже (10.000 x 10% = 1.000), што значи да и цена материјала треба да се обезвреди за 10%. Пописом је утврђено да се на залихама овог материјала налази 2.000.000 динара по набавној вредности, као и да та вредност залиха треба да се обезвреди за 10%, односно за 200.000 динара.

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
584	Обезвређење залиха материјала и робе	200.000	
109	Исправка вредности материјала		200.000
- за обезвређење залиха материјала на дан биланса			

Мр Милица Бјелић, овлашћени интерни и екстерни ревизор

Рачуноводствено евидентирање трансакција у 2019. години које се односе на промет роба и услуга 2018. године

У пракси су честе ситуације да друштва добијају фактуре и другу документацију за књижење након истека пословне године, при чему се исте односе на промет роба и услуга из претходне године. Рачуноводствено евидентирање наведених трансакција зависи од тога да ли је друштво већ предало Агенцији за привредне регистре финансијске извештаје за јавно објављивање или није, с обзиром на то да је законски рок за њихову предају до краја јуна 2019. године.

Евидентирање рачуна након јавног објављивања финансијских извештаја за 2018. годину

Пример: Рачун добављача

Друштво је до краја фебруара 2019. године предало Агенцији за привредне регистре истовремено финансијске извештаје за статистичке потребе и јавно објављивање. Након предаје финансијских извештаја стигла је фактура за одржавање пословног простора, издата од стране предузетника који није у систему ПДВ-а, у износу од 40.000 динара.

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
592	Расходи по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне	40.000	
435	Добављачи у земљи		40.000
– исправка материјално безначајне грешке за фактуру из ранијег периода			

Књижење ће се вршити на рачуну 592 јер се ради о нематеријалном износу и неће се књижити на рачуне групе 55 јер се ради о трошку који се односи на претходну годину.

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
501	Набавна вредност продате робе	– 2.000.000	
– за добијено књижно одобрење			

Књижење у 2019. години

а) код продавца:

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
279	Потраживања за више плаћени порез на додату вредност	400.000	
2709	Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса) – разграничени ПДВ		400.000
– за пренос разграниченої ПДВ-а за књижно одобрење издато у фебруару 2019. године, које се односи на промет из 2018. године			

б) код купца:

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
4709	Обавезе за порез на додату вредност по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса) – разграничене обавезе за ПДВ	400.000	
479	Обавезе за порез на додату вредност по основу разлике обрачунатог пореза на додату вредност и претходног пореза		400.000
– за пренос разграниченої ПДВ-а за књижно одобрење добијено у фебруару 2019. године, које се односи на промет из 2018. године			

Уобичајено је да друштва, поготово она која се баве малопродајом, с добављачима уговарају годишње бонусе или рабате, тј. одобрења која зависе од оствареног годишњег промета. Иако се у пракси такве врсте одобрења већином у целости признају у приход, она имају обележје накнадно одобреног попуста за набављену робу, па би у ствари требало да се за те износе коригује трошак набавне вредности продате робе.

Притом треба водити рачуна о томе да део робе која је набављена од добављача још није продат, већ стоји на залихама. Мишљења смо да за ту робу износ наведеног одобрења не би требало признати у Билансу успеха, него би за износ остваренога бонуса требало смањити вредност залиха трговачке робе. Тиме би се остварило правилно повезивање прихода и расхода, а и умањење основице пореза на добит.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Састављање Годишњег извештаја о пословању за 2018. годину

Годишњи извештај о пословању саставља се у складу са чланом 29. Закона о рачуноводству, при чему је наведеним законом прописан и обавезан садржај поменутог извештаја, али не и његов облик. Годишњи извештај о пословању обавезно састављају велика правна, али и сва јавна друштва, без обзира на разврставање према одредбама Закона о рачуноводству. Микро, мала и средња друштва не морају састављати овај извештај, али у Напоменама уз финансијске извештаје наводе информацију о откупу сопствених акција, односно удела.

Увод

Годишњи извештај о пословању и обавеза његовог састављања прописани су одредбама члана 29. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС", број 62/2013 и 30/2018 – у даљем тексту: ЗОР). Обавезу састављања Годишњег извештаја о пословању имају правна лица која су, у складу са чланом 6. ЗОР-а, разврстана у велика правна лица, односно лица која испуњавају најмање два критеријума од следећих:

- просечан број запослених 250,

VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	0	0	0
VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	253.500	247.500	270.000
VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	108.000	124.500	115.500
IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	57.000	75.000	87.000
X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	0	0	0
XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	75.000	85.500	109.500
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	**1030**	**441.000**	**487.500**	**577.500**
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК	**1031**			
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	**1032**	**45.000**	**60.000**	**75.000**
I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗ. ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1033	45.000	60.000	75.000
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034			
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035			
3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036			
4. Остали финансијски приходи	1037	45.000	60.000	75.000
II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038			
III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039			
Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	**1040**	**45.000**	**52.500**	**37.500**
I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1041	0	0	0
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042			
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043			
3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
4. Остали финансијски расходи	1045			
II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	45.000	52.500	37.500
III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047			
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	**1048**	**0**	**7.500**	**37.500**
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	**1049**	**0**	**0**	**0**
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	**1050**			
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	**1051**			
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	**1052**			
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	**1053**	**19.500**	**15.000**	**105.000**
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**1054**	**421.500**	**480.000**	**510.000**
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**1055**			
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	**1056**			
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	**1057**			
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**1058**	**421.500**	**480.000**	**510.000**
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**1059**			
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	75.000	90.000	105.000
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061			
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062			
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	**1063**			
С. НЕТО ДОБИТАК	**1064**	**346.500**	**390.000**	**405.000**
Т. НЕТО ГУБИТАК	**1065**			

Мр Жељко Албанезе

Повећање основног капитала друштва из нераспоређене добити након усвајања финансијских извештаја за 2018. годину

Након усвајању финансијских извештаја за 2018. годину акционарско друштво има обавезу да из исказане добити, остварене за ту или претходне године, најпре покрије евентуалне губитке из претходног периода. Након тога, расположива добит може да се распоређује за резерве, у складу са посебним законом или сопственим општим актом, за дивиденде, учешће запослених и чланова Управног и Надзорног одбора у добити, као и за повећање постојећег основног капитала.

Увод

Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015 и 44/2018 – даље: Закон) у члану 295. став 1. тачка 3) утврђује да основни капитал друштва може да се повећа, између осталог, и из нераспоређене добити (повећање из нето имовине друштва), док у члану 305. став 1. дефинише да се повећање основног капитала друштва из нето имовине друштва врши претварањем нераспоређене добити у основни капитал друштва.

Овај поступак повећања основног капитала регулисан је члановима 305–312. Закона и може бити врло интересантан по окончању годишњих обрачуна и утврђивању добитка у акционарским друштвима. Притом је повећање основног капитала из добити у ствари прераспоређивање капитала друштва, након чега укупан капитал остаје непромењен, али се унутар тога за исти износ смањује позиција нераспоређене добити, а повећава основни капитал.

Наведени чланови Закона односе се на акционарска друштва, мада се, према члану 146. став 5. Закона, одредбе Закона о повећању основног капитала акционарског друштва сходно примењују и на повећање основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу, пошто је чланом 146. став 1. тачка 2) Закона и за ова друштва предвиђено да основни капитал може да се повећа претварањем добити у основни капитал.

Законске одредбе о повећању основног капитала из добити друштва

Повећању основног капитала из добити друштва Закон у члану 305. став 2. поставља битан предуслов – нераспоређена добит може да се претвори у основни капитал само ако друштво није исказало губитак у финансијским извештајима на основу којих се доноси одлука о повећању основног капитала. Значи, ако је друштво исказало губитак у пословању за 2018. годину, основни капитал друштва не може да се повећа позивом на тај финансијски извештај. Изузетно, према ставу 3. истог члана, под условом да претходно изврши покриће губитка, друштво може да повећа основни капитал из нераспоређене добити која преостане по покрићу тог губитка.

Истовремено, према члану 306. Закона, у случају јавног акционарског друштва и друштва које подлеже обавези ревизије, финансијски извештаји на основу којих се доноси одлука о повећању основног капитала из добити друштва морају да имају позитивно мишљење ревизора. У овом случају одлука о повећању основног капитала може да се заснива и на финансијским извештајима за претходну пословну годину, али само под условом да друштво региструје такву одлуку, у складу са законом о регистрацији, у року од шест месеци од дана усвајања поменутих извештаја од стране Скупштине.

2) изјаве законског заступника издаваоца о испуњености услова за повећање капитала из добити друштва из чл. 305. и 306. Закона о привредним друштвима.

Јавно акционарско друштво дужно је да, истовремено са подношењем захтева, Комисији за хартије од вредности достави обавештење о повећању капитала из добити друштва.

Сагласно члану 300. Закона, у року од осам дана од дана уписа у Централни регистар акција издатих у поступку повећања основног капитала друштво је у обавези да повећање основног капитала региструје у складу са законом о регистрацији. Основни капитал друштва сматра се повећаним на дан регистрације повећања основног капитала.

На сајту Агенције за привредне регистре, у делу Привредна друштва – Упутства – Промене, могу да се нађу потребне инструкције и документи у вези са регистрационом пријавом за регистрацију одлуке о издавању акција ради повећања капитала и регистрационом пријавом повећања основног капитала акционарског друштва насталог спровођењем одлуке о повећању основног капитала.

Остали аспекти повећања основног капитала

Порески аспект

У случају када се нераспоређена добит у складу са прописима распоређује на повећање основног капитала, такво распоређивање увећаних вредности акција нема карактер личних примања, па нема обавезе плаћања пореских обавеза на лична примања. Такође, оваква расподела не значи исплату дивиденди, па ни по том основу не постоји обавеза утврђивања и плаћања пореских обавеза. Зато треба правити разлику између овог начина повећања основног капитала и повећања које се остварује када се дивиденде исплаћују у новим акцијама друштва. Наиме, када се дивиденде уместо у новцу исплаћују у акцијама (или кроз повећање номиналне вредности акција постојећих акција), такође се врши затворена емисија постојећим акционарима и повећање основног капитала, али у овом случају на вредност додељених нових акција плаћа се порез као на исплату дивиденди.

Промена статута

Према члану 12. Закона, оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу мења се одлуком Скупштине у случају повећања основног капитала. Не мења се оснивачки акт акционарског друштва, али се статут акционарског друштва мења одлуком Скупштине. Конкретно, према одредбама члана 246. Закона, статут акционарског друштва мења се због промене података које садржи о висини уписаног и уплаћеног основног капитала. Према ставу 2. овог члана, друштво је дужно да најмање једном годишње изврши измене и допуне статута ради усклађивања података о висини уписаног капитала. Према члану 12. став 5. Закона, законски заступник друштва у обавези је да након сваке измене статута сачини и потпише пречишћени текст тог документа. Измене статута, као и његови пречишћени текстови, након сваке такве измене региструју се у Агенцији за привредне регистре у складу са законом о регистрацији.

Књиговодствено евидентирање повећања основног капитала

Пример: Књиговодствено евидентирање

Акционарско друштво је на седници Скупштине акционара донело одлуку да се нераспоређена добит претходних година у износу од 600.000 динара расподели за следеће намене:

- за статутарне резерве, у складу са Статутом, у износу од 100.000 динара,
- за повећање капитала у износу од 500.000 динара издавањем нове емисије акција од 500 обичних акција номиналне вредности 1.000 динара. Право на акције нове емисије, у складу са Законом, имаће акционари на дан 10. 4. 2019. године, као дан доношења одлуке Скупштине, тако што ће на сваку акцију коју већ поседују добити по једну акцију нове емисије. Одлука о повећању капитала регистрована је у надлежном регистру (АПР).

Књижење:

Конто	Опис	Дуг.	Потр.
340	Нераспоређени добитак ранијих година	600.000	
322	Статутарне и друге резерве		100.000
300	Акцијски капитал		500.000
- по одлуци Скупштине			

Питања претплатника на теме из рачуноводства

Рад страног студента преко омладинске задруге

Ради се о студентској задрузи која је учланила задругара, омладинца који је на редовном школовању у Србији, али је из Републике Црне Горе, има пребивалиште у Републици Србији и има „бели картон", па се поставља питање да ли он као студент може бити ангажован за рад у студентској задрузи.

Одговор:

Запошљавање и рад странаца у Србији регулише Закон о запошљавању странаца, објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 128/2014, 113/2017 и 50/2018.

У складу са чланом 2. Закона, **студент** је странац коме је одобрен привремени боравак због студирања и који је уписан на акредитоване студијске програме у складу са Законом.

Чланом 2. Закона прописано је да је **запошљавање странца** закључивање уговора о раду **или другог уговора којим странац без заснивања радног односа остварује права по основу рада** у складу са Законом.

Члан 17. Закона дефинише:

Послодавац може да запосли студента под условима из члана 16. овог закона, с тим да обављање послова у периоду када трају наставне активности може да траје најдуже 20 сати недељно, односно 80 сати месечно.

Услови за издавање радне дозволе за обављање сезонских послова су да странац има:

1) одобрење за привремени боравак странца;

2) закључен уговор о раду са послодавцем;

3) акт послодавца којим се утврђује начин смештаја и исхране за време боравка и рада у Републици.

У вези са вашим питањем дајемо и два мишљења Министарства:

Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 011-00-00332/2015-24 од 7. 4. 2015:

Поводом питања да ли послодавци који су ангажовали стране студенте по основу обуке и праксе треба да прибаве дозволу за рад студената, указујемо на одредбу члана 2. став 2. Закона о запошљавању странаца („Сл. гласник РС", број 128/14), који прописује да се под запошљавањем странца подразумева закључивање уговора о раду или другог уговора којим странац без заснивања радног односа остварује права по основу рада, у складу са Законом. Такође, члан 17. став 1. Закона прописује да послодавац може да запосли студента под условима из члана 16. овог закона, с тим да обављање послова у периоду када трају наставне активности може да траје најдуже 20 сати недељно, односно 80 сати месечно. ***Имајући у виду напред наведено, односно да се под запошљавањем, у смислу одредаба Закона, не подразумева само закључивање уговора о раду, већ и другог уговора којим се остварују права по основу рада, а који укључује и уговор о стручном усавршавању, послодавац је у обавези да прибави радну дозволу за наведена лица.***

Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 011-00-176/2015-24 од 26. 3. 2015:

Члан 2. т. 2) Закона прописује да се под запошљавањем странца подразумева закључивање уговора о раду или другог уговора којим странац без заснивања радног односа остварује права по основу рада, у складу са Законом. Такође, члан 17. став 1. Закона прописује да послодавац може да запосли студента под условима из члана 16. овог закона, с тим да обављање послова у периоду када трају наставне активности може да траје најдуже 20 сати недељно, односно 80 сати месечно.

Имајући у виду напред наведено, односно да се под запошљавањем, у смислу одредаба Закона, не подразумева само закључивање уговора о раду, већ и другог уговора којим се остварују права по основу рада, а који укључује и уговор о стручном усавршавању, мишљења смо да ***нема основа да се страни студенти на пракси у Републици Србији изузму из примене Закона****, односно послодавац је*

ју: „У параграфу 27.9(ф) наводи се да план да се средство отуђи пре очекиваног датума представља назнаку умањења вредности која узрокује израчунавање надокнадиве вредности средства за сврхе одређивања да ли је средству умањена вредност.”

Наведено упућује на то да се, у случају постојања плана за отуђење сталне имовине, не спроводи њено рекласификовање на обртну имовину, односно залихе, као сталну имовину намењену продаји, већ се врши њено обезвређење у оквиру ставке на којој је исказана. Другим речима: мала и средња правна лица (као и микро правна лица и предузетници) немају обавезу рекласификације сталних средстава за која постоји намера руководства да буду отуђена у року од 12 месеци са групе 01 – Нематеријална имовина или 02 – Некретнине, постројења и опрема на групу 14 – Стална средства намењена продаји, нити постоји обавеза обустављања обрачуна амортизације за стална средства намењена продаји од тог датума.

МСФИ за МСП не постављају посебне захтеве у вези са признавањем и исказивањем сталних средстава намењених продаји и за њих се не захтева посебно рачуноводствено обухватање имовине која је намењена продаји на начин предвиђен у МСФИ 5 – Стална имовина намењена продаји и пословања која престају.

Правилник о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике предвиђа групу рачуна 14 за обухватање сталних средстава намењених продаји. **Правна лица која су се определила за примену МСФИ за МСП, књижења на рачунима групе 14 могу да врше <u>једино</u> када су у питању стална средства која су купљена или на други начин прибављена и то искључиво ради продаје.**

С обзиром на то да МСФИ за МСП не даје смернице за признавање и вредновање сталних средстава намењених продаји, за почетно признавање некретнине коју сте купили искључиво ради продаје, по нашем мишљењу, треба погледати у МСФИ 5, који у параграфу 16. наводи: „Ако новостечена имовина (или група за отуђење) задовољава критеријуме за класификовање као имовина која се држи за продају (видети параграф 11), примена параграфа 15 имаће за последицу да се имовина (или група за отуђење) одмерава при почетном признавању по нижем од следећа два износа: **по књиговодственој вредности да није била тако класификована (на пример набавна вредност)** и фер вредности умањеној за трошкове продаје.”

Значи да се набављена некретнина намењена продаји почетно признаје у складу са одељком 17 Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП:

„17.9 Ентитет треба да одмерава ставку некретнина, постројења и опрема приликом почетног признавања по њиховој набавној вредности.

17.10 Набавна вредност ставке некретнина, постројења и опреме **обухвата све од следећег**:

(а) **куповну цену, укључујући накнаде за правне и посредничке услуге, увозне таксе и порезе по основу промета који се не могу рефундирати**, након одузимања трговачких попуста и рабата;

(б) све трошкове који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати, на начин на који то очекује руководство, што може укључивати трошкове припреме локације, почетне испоруке и манипулисања, инсталације и састављања, као и тестирања функционалности;

(ц) иницијалну процену трошкова демонтаже, уклањања средства и обнове подручја на којем је средство лоцирано, што је обавеза која се у ентитету намеће било када се средство набави било као последица коришћења средства у току одређеног периода за све друге сврхе осим за производњу залиха у том периоду.”

То значи да трошкове солемнизације уговора и пореза на пренос апсолутних права приписујете вредности купљене некретнине: 142/489 за порез, 142/494 за овере, солемнизацију, итд. ПС

Мр Јован Чанак

Састављање и подношење тромесечног извештаја о извршењу буџета (финансијског плана) за период јануар–март 2019. године

Састављање и подношење тромесечних периодичних извештаја о извршењу буџета законски је прописана обавеза како би у току године могло превентивно да се делује уколико се извршење утврђеног буџета и финансијског плана одвија неравномерно, а остварење је у значајној диспропорцији са планираним величинама како на приходној тако и на расходној страни. Индиректни корисници буџетских средстава достављају овај извештај директном кориснику до 10. априла 2019. године. Крајњи рок за предају периодичног извештаја о извршењу буџета за период јануар–март 2019. године за директне кориснике је 22. 4. 2019. године.

Увод

На основу члана 8. Уредбе о буџетском рачуноводству („Сл. гласник РС", бр. 125/2003 и 12/2006 – у даљем тексту: Уредба) прописана је обавеза састављања и достављања тромесечних периодичних извештаја о извршењу буџета за индиректне кориснике средстава буџета и кориснике средстава Републичког фонда за здравствено осигурање о извршењу својих финансијских планова. Обавеза састављања и достављања извештаја односи се на:

- директне и индиректне кориснике буџета Републике Србије;
- директне и индиректне кориснике буџета територијалних аутономија и локалних самоуправа;
- Републички фонд за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО) и његове кориснике и
- организације обавезног социјалног осигурања (у даљем тексту: ООСО).

Састављање и достављање периодичних извештаја врши се за потребе планирања и контроле извршења буџета у посматраном периоду.

Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. гласник РС", бр. 18/2015 и 104/2018 – у даљем тексту: Правилник) прописан је начин припреме, састављања и подношења финансијских извештаја директних и индиректних корисника буџетских средстава, организација за обавезно социјално осигурање и њихових корисника, буџетских фондова Републике Србије и локалне власти, као и садржина образаца за финансијске извештаје, у које спадају и периодични финансијски извештаји.

Обрасци на којима се састављају тромесечно периодични извештаји

У складу са одредбом члана 5. став 4. Правилника, **корисници буџетских средстава и корисници средстава ООСО достављају периодичне извештаје на обрасцу 5 – Извештај о извршењу буџета.** Одредбом става 5. истог члана прописано је да директни корисници буџетских средста-

Рокови за достављање периодичних извештаја

Крајњи рокови и органи којима се достављају периодични извештаји према врстама обвезника дати су у табели 2.

Табела 2: Рокови за достављање периодичних извештаја

Обвезник састављања извештаја	Орган коме се доставља извештај	Рок у 2019.
Индиректни КБС	директни КБС у чијој су надлежности	до 10. априла
Корисници средстава РФЗО	РФЗО	
Директни КБС буџета РС који у својој надлежности немају индиректне кориснике	Управа за трезор	до 20. априла*
Директни КБС буџета РС који у својој надлежности имају индиректне кориснике (консолидовани)		
ООСО		
РФЗО (консолидовани)		
Директни корисници средстава буџета локалне власти	орган надлежан за послове финансија	

Напомена: Прописан крајњи рок за предају периодичног извештаја о извршењу буџета за период јануар–март 2019. године за директне кориснике је 20. 4. 2019. године, при чему је тада субота. Међутим, одредбама члана 80. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење) уређено је да рок истиче када протекне први наредни радни дан ако последњи дан рока пада на дан у коме орган не ради. С обзиром на то да је последњи дан рока за предају наведеног извештаја субота, ако орган не ради суботом, наше је мишљење да у договору са тим органом треба да се провери рок доставе тромесечног извештаја. Ако орган суботом не ради, следи недеља која је такође нерадна, што значи да би крајњи рок за предају периодичних извештаја директних корисника за период јануар–март 2019. године био померен на понедељак, **22. 4. 2019.** године.

Закључак

Састављање и подношење тромесечних периодичних извештаја о извршењу буџета законски је прописана обавеза како би у току године могло превентивно да се делује уколико се извршење утврђеног буџета и финансијског плана одвија неравномерно, а остварење је у значајној диспропорцији са планираним величинама како на приходној тако и на расходној страни. Када се сагледа тромесечни извештај, неопходно је предузети додатне мере за смањење текућих расхода и издатака ако је њихово кретање знатно изнад одобрених апропријација. Исто тако, на основу остварених прихода и примања неопходно је да се такође предузму потребне радње уколико је заостајање у остварењу планираних прихода и примања значајно. Другим речима: није исто ако се расправља о извршењу буџета на крају шестог или трећег месеца у току године. Да би се ситуација поправила, много је важније да се расправа о остварењу буџета обави на крају тромесечја, а не на пола године или на крају завршетка трећег квартала, да не говоримо о томе када би расправа о извршењу буџета и финансијског плана била на истеку пословне године.

Извршење буџета и финансијског плана прати се у току године **кумулативно,** на крају првог тромесечја за период од првог до трећег месеца, затим на крају другог тромесечја за период од првог до шестог месеца, на крају трећег тромесечја за период од првог до деветог месеца и напокон на крају четвртог тромесечја за период од првог до дванаестог месеца. ПС

3 DECENIJE S NAMA NEMA LUTANJA
ING-PRO

Мр Јован Чанак

Коментар прилива и одлива новчаних средстава путем евиденционих рачуна отворених у Управи за трезор и рачуноводствени аспект

У овом чланку биће речи о евиденцији пословних промена с аспекта наплате јавних прихода и примања буџета, као и о плаћањима из буџета. Извод са евиденционог рачуна служи управо за прокњижавање пословних промена и у Главној књизи корисника средстава у вези са насталим приходима и примањима, као и расходима и издацима. Стање евиденционог рачуна на крају пословне године мора да буде затворено и салдо му је нула.

Увод

Када је реч о правним лицима која имају отворене евиденционе рачуне, ради се заправо о корисницима буџетских средстава и корисницима средстава организација обавезног социјалног осигурања (у даљем тексту: обвезник вођења пословних књига).

Најзначајнији прописи којима је уређена ова материја су:

- Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 54/2009… 95/2018 – у даљем тексту: Закон);
- Уредба о буџетском рачуноводству („Сл. гласник РС", бр. 125/2003 и 12/2006 – у даљем тексту: Уредба);
- Правилник о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. гласник РС", бр. 18/2015 и 104/2018 – у даљем тексту: Правилник о финансијским извештајима);
- Правилник о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Сл. гласник РС", бр. 16/2016… 104/2018 – у даљем тексту: Правилник о уплати јавних прихода);
- Правилник о систему извршења буџета Републике Србије („Сл. гласник РС", бр. 83/2010… 110/2017 – у даљем тексту: Правилник о извршењу буџета);
- Правилник о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна код Управе за трезор („Сл. гласник РС", бр. 99/2018 – у даљем тексту: Правилник о евиденцији корисника јавних средстава);
- Правилник о плану подрачуна консолидованог рачуна трезора („Сл. гласник РС", бр. 42/2010 и 24/2016 – у даљем тексту: Правилник о плану подрачуна).

С обзиром на чињеницу да, сходно Закону, постоји **консолидовани рачун трезора Републике Србије и консолидовани рачун трезора локалне власти**, који се воде у Управи за трезор, потребно је имати у виду и прописе који регулишу наплату јавних прихода и примања, као и плаћања из буџета на нивоу локалне власти. По правилу, поменута материја регулише се актима као што су правилници о буџетском рачуноводству и упутства која доносе надлежни органи за финансије на локалном нивоу. Сваки од поменутих аката на локалном нивоу има своје специфичности, што зависи од броја директних и индиректних корисника буџетских средстава и сложености организације њиховог пословања.

Напомена: У овом примеру нису приказана комплетна књижења обрачуна зарада, што се односи на терећење текућих расхода, већ само она књижења која су у вези са пословним променама са евиденционог рачуна.

Закључак

Циљ коментара евиденције новчаних средстава код корисника средстава који имају отворене евиденционе рачуне био је да евентуално отклони неке дилеме у вези са вођењем евиденција у њиховим главним књигама које се односе на платни промет. На основу постављених питања уочено је да су неки корисници средстава сматрали да у главним књигама корисника средстава не треба да се води евиденција платног промета која је регистрована на евиденционим рачунима зато што је то помоћна евиденција која није у саставу вођења њихових пословних књига. То вођење помоћне евиденције о платном промету у оквиру Управе за трезор на евиденционим рачунима **не може и не сме** да буде алиби да пословне промене о платном промету, регистроване преко евиденционог рачуна, не треба да се воде у Главној књизи корисника средстава. Напротив, пословне промене у вези са платним прометом, регистроване на евиденционом рачуну, Управа за трезор доставља свакодневно сваком кориснику средстава. Поставља се питање чему би служило достављање извода са евиденционог рачуна ако се не би књижили регистровани приливи и одливи новчаних средстава. Уколико не би било књижења регистрованог прилива и одлива новчаних средстава путем извода евиденционих рачуна, то не би било у складу са начелом свеобухватности евиденције о евидентирању свих пословних промена. Дакле, извод са евиденционог рачуна управо служи за прокњижавање пословних промена и у Главној књизи корисника средстава у вези са насталим приходима и примањима, као и расходима и издацима. **Стање евиденционог рачуна на крају пословне године мора да буде затворено и салдо му је нула**. Дакле, колики је био одлив новчаних средстава по разним наменама у складу са одобреним апропријацијама, толико би требало да износи и прилив новчаних средстава из извора средстава за покриће расхода и издатака, што је утврђено Законом о буџету, односно Одлуком о буџету за пословну годину. ПС

Весна Јовичић, овлашћени интерни ревизор

Истине и заблуде о интерној ревизији

Интерна ревизија је врло значајна функција у свакој организацији зато што интерни ревизор даје препоруке које додају вредност организацији. Успостављање интерне ревизије дефинисано је одредбама Закона о буџетском систему.

Увод

Интерна ревизија је прошла дуг пут у последње три деценије. У прошлости се на интерну ревизију гледало као на механизам за проверу више хиљада финансијских трансакција. У одељењу за рачуноводство био је формиран мали тим за преглед финансијских трансакција и проверу исправности. Акценат је био на грешкама откривеним у свакој ревизији. Што је већи број грешака идентификован, то је ревизија била боља. Временом се јавила потреба да ревизори престану да се везују само за финансије.

Каријера у интерној ревизији је врло сложена, а изазови су разни. Она представља нешто више од саме професионалне компетентности. Бити интерни ревизор није ни мало једноставно, напротив, то је врло сложен и захтеван посао, у ком се наилази на разна неразумевања и препреке у окружењу у којем се посао обавља. Потребно је да интерни ревизор буде флексибилна особа, која има развијену вештину комуникације и уме да слуша и разуме особе са којима комуницира,

стално може да обавља ревизије које захтевају друга знања, на пример инжењерска.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору дефинисани су начини организовања интерне ревизије код корисника јавних средстава. И ту је један од начина организовања успостављање јединице за интерну ревизију, која увек мора бити добар тим, спреман да ради и најсложеније ревизије система. Дакле, предмет ревизије су сви системи, а не само системи из области финансија. Тимски рад у ревизији је нужан и битан. Само добром сарадњом у оквиру тима може да се створи потпуна слика о томе како један систем функционише, како би биле дате и добре препоруке које ће унапредити поменути систем.

Закључак

Интерни ревизор је човек који има одређене вештине и знање. Да би интерна ревизија функционисала, нужно је да има подршку највишег руководиоца. Управо тај тон са врха олакшава рад интерном ревизору, који помаже да се утегну контроле у систему који је предмет ревизије. Ризик да било која контрола после тога пронађе неку неправилност у раду сведен је на прихватљив или је степен ризика занемарљив. Суштина је да сви буџетски корисници морају да поштују одредбе Закона о буџетском систему, Закона о буџету РС и других закона и подзаконских аката који се односе на наменско и законито коришћење буџетских средстава, које су им дате на располагање. Трошењем буџетских средстава мора бити поштован принцип 3Е – економично, ефективно и ефикасно. ПС

Дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

На који начин се врши избор субјеката инспекцијске контроле Буџетске инспекције – програм рада Буџетске инспекције

У броју 2/2019 овог часописа детаљно су представљене надлежности Буџетске инспекције, односно ко су корисници јавних средстава и кога контролише Буџетска инспекција. У овом тексту детаљније је обрађена тема у вези са Програмом рада Буџетске инспекције, односно на који начин се врши избор субјеката инспекцијске контроле Буџетске инспекције, који подзаконски акти регулишу ову област, који критеријуми се узимају у обзир приликом утврђивања Програма рада Буџетске инспекције и на који начин се врши њихово вредновање.

Функција и надлежност Буџетске инспекције као полазна основа приликом израде Програма рада

Буџетској инспекцији Министарства финансија, чланом 84. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17 и 95/2018), поверено је вршење послова инспекцијске контроле примене закона у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава корисника буџетских средстава, организација, предузећа, правних лица и других субјеката из чл. 84. Закона о буџетском систему.

Такође, Буџетској инспекцији Министарства финансија поверене су и искључиве надлежности надзора над применом следећих закона:

V. Догађаји или радње које могу да угрозе углед државе и државних органа

Степен ризика за овај елемент ризика утврђен је на следећи начин:

Ранг	Опис представке
1	не постоји непожељна објава у медијима нити негативна кампања масовних медија која се односи на субјект контроле
2	појединачне објаве у медијима против субјекта контроле
3	постоји учестала непожељна објава у медијима против субјекта контроле
4	постоји негативна кампања масовних медија против субјекта контроле
5	сазнања о предузетим мерама од стране државних институција

Степен ризика одређује се на основу процене ризика и након тога утврђује се приоритет вршења инспекцијске контроле код корисника јавних средстава.

Инспекцијска контрола се неће вршити ако је процењени ризик незнатан или када се промене елементи на основу којих је извршена процена ризика, па се накнадно утврди да је ризик незнатан.

У поступку разматрања пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијске контроле доноси се одлука о учесталости, односно о приоритету вршења инспекцијске контроле код субјекта код кога је процењен, односно утврђен низак, средњи, висок или критичан степен ризика.

Посебни елементи Програма Буџетске инспекције

У посебне елементе Програма рада Буџетске инспекције спадају:

1) започете инспекцијске контроле из Програма рада Буџетске инспекције за претходну годину;
2) број и врста субјеката код којих је планирана редовна инспекцијска контрола;
3) рок за завршетак планираних активности.

Други фактори од утицаја на посебне елементе Програма рада

Поред набројаних метода и поступака који се користе приликом израде Програма рада, на број субјеката инспекцијске контроле, као један од посебних елемената Програма рада, утичу свакако и расположиви кадровски капацитети Буџетске инспекције, као један од битних фактора који утиче на обим контрола које ће бити спроведене.

Закључак

Имајући све наведено у виду може да се закључи да Буџетска инспекција организује своје активности и утврђује Програм рада, водећи притом рачуна да правилно утврди приоритете у поступању, као и да избор субјеката инспекцијске контроле буде резултат анализе и процене ризика на основу претходно прецизно дефинисаних и вреднованих критеријума.

Поступајући на овај начин, Буџетска инспекција обезбеђује да у њен Програм рада буду првенствено **увршћени субјекти инспекцијске контроле код којих је процењен највиши степен ризика у пословању и поступању приликом управљања јавним ресурсима у Републици Србији**.

И на крају, потребно је истаћи и то да крајњи резултат поступка инспекцијске контроле, који се огледа у мерама и примењеним инструментима за санкционисање откривених незаконитости, односно дисциплиновању корисника јавних средстава, у великој мери зависи од адекватног избора субјеката инспекцијске контроле.

На крају, допринос Буџетске инспекције унапређењу укупне финансијске дисциплине корисника јавних средстава приликом управљања јавним ресурсима Републике Србије, који је један од основних циљева због којих Буџетска инспекција и постоји, условљен је и адекватним избором субјеката инспекцијске контроле и због тога мора да му се посвети значај који и заслужује.

Више о инструментима који стоје на располагању Буџетској инспекцији и који се користе за санкционисање откривених незаконитости у поступању одговорних лица корисника јавних средстава у једном од наредних издања часописа у оквиру циклуса „Буџетска инспекција".

Дипл. правник Слободанка Келечевић

Издавање у закуп непокретности у јавној својини – најчешће неправилности

У овом тексту биће указано на неправилности настале приликом издавања у закуп пословног простора од стране корисника буџетских средстава када је корисник буџетских средстава закуподавац и када је корисник буџетских средстава закупац.

Увод

Право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе уређују се Законом о јавној својини („Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 – др. закон, 108/2016, 113/2017 и 95/2018).

Јавну својину чине три облика јавне својине: право својине Републике Србије – државна својина, право својине аутономне покрајине – покрајинска својина и право својине јединице локалне самоуправе – општинска односно градска својина.

Одређујући предмет јавне својине, Закон је дефинисао да су у јавној својини природна богатства, добра од општег интереса и добра у општој употреби, за која је Законом утврђено да су у јавној својини, затим ствари које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и друге ствари које су, у складу са Законом, у јавној својини. Под јавном својином у овом смислу не сматрају се ствари организација обавезног социјалног осигурања.

Носиоци права јавне својине су Република Србија, аутономна покрајина и општина односно град (јединица локалне самоуправе).

Градска општина има право коришћења на стварима у својини града у чијем је саставу, а на стварима које прибави градска општина право својине стиче град у чијем је она саставу, при чему градска општина има право коришћења. Статутом града може да се предвиди да градска општина има право јавне својине на покретним и на непокретним стварима неопходним за рад органа и организација градске општине.

Месне заједнице и други облици месне самоуправе имају право коришћења на стварима у јавној својини јединице локалне самоуправе у складу са Законом и прописом, односно другим актом јединице локалне самоуправе.

Установе и јавне агенције и друге организације (укључујући и Народну банку Србије) чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које немају статус државног органа и организације, органа аутономне покрајине, односно органа јединице локалне самоуправе или јавног предузећа, односно друштва капитала, имају право коришћења на непокретним и покретним стварима у јавној својини које су им пренете на коришћење.

Корисници ствари у јавној својини су:

- државни органи и организације,
- органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе,
- јавна предузећа, друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и њихова зависна друштва, на основу уговора закљученог на основу акта надлежног органа, којим оне нису пренете у својину поменутог јавног предузећа, односно друштва.

Ствари у јавној својини могу да се дају на коришћење и осталим правним лицима концесијом или на други начин предвиђен Законом.

У члану 20. Закона о јавној својини прописано је да државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе користе непокретне и по-

могуће извршити на основу раздвојених рачуна, корисник који управља јавним средствима врши плаћање, а затим директни односно индиректни корисник врши одговарајућу рефундацију насталих расхода.

Сходно претходно наведеном, факултет, као корисник средстава буџета, односно као индиректни корисник буџета Републике, није у обавези да плаћа трошкове коришћења пословног простора, односно закуп закуподавцу – факултету и основној школи, који су индиректни корисници средстава буџета Републике, већ само трошкове који су настали коришћењем пословног простора (ел. енергија, грејање и др.).

Исплатом ових средстава поступљено је супротно одредбама члана 19. Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину и члана 56. став 4. Закона о буџетском систему, којима је прописано да преузете обавезе које су настале у супротности са овим законом или другим прописом не могу да се исплаћују на терет рачуна трезора, што повлачи одговорност одговорног лица из члана 71. став 1. Закона о буџетском систему.

Непоступањем у складу са чланом 71. Закона о буџетском систему одговорно лице чини прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Такође, непоступањем у складу са чланом 56. став 4. Закона о буџетском систему одговорно лице чини прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Непоштовањем одредаба Закона о буџетском систему чини се прекршај из члана 103. Закона, за који је прописана новчана казна од 10.000 до 2.000.000 динара за одговорно лице корисника буџетских средстава. ПС

Душан Рајаковић, спец. менаџмента здравствених установа

Специфичности у рачуноводству здравствених установа са посебним освртом на привремене ситуације

У случају капиталних инвестиционих пројеката који се односе пре свега на услуге, тј. радове на изградњи, санацији објекта, монтажи пратеће опреме и др., због велике финансијске вредности уговорених радова добављач доставља привремене ситуације, које се књиже другачије од стандардних фактура. Најчешће се на овакве примере наилази приликом финансирања наведених пројеката од стране Министарства здравља.

Увод

Област рачуноводства уређује се законодавном, професионалном или интерном регулативом. Рачуноводствени систем пружа корисне информације доносиоцима одлука, што значи да, уколико се пословно окружење промени, мењају се и рачуноводствени стандарди који регулишу презентовање и објављивање информација. Међународни рачуноводствени стандарди примењују се приликом израде финансијских извештаја пословања, што је посебно важно за јавне установе, у које спадају и здравствене, које послују у име јавног интереса.

Здравствене установе своје пословање финансирају из више извора, као што су: доприноси за обавезно социјално осигурање, средства оснивача, буџет Републике, приходи настали употребом јавних средстава за услуге (издавање у закуп непокретних и покретних ствари у државној својини), обављање научноистраживачке и образовне делатности, поклони, донације, легати и завештања, као и други извори у складу са законом. Ипак, треба истаћи да су главни финансијери здрав-

	Опис	Дугује	Потражује
Улазни рачун: Окончана ситуација	015110 – Грађевински објекти у припреми	2.469.484,30	
	311150 – Нефинансијска имовина у припреми		2.469.484,30
	131212 – Обрачунати неплаћени издаци	2.469.484,30	
	252111 – Добављачи у земљи		2.469.484,30
	252111 – Добављачи у земљи	469.547,96	
	131212 – Обрачунати неплаћени издаци		469.547,96
	123200 – Дати аванси, депозити и кауције		469.547,96
	291212 – Плаћени аванси за нематеријална улагања и основна средства	469.547,96	
	015110 – Грађевински објекти у припреми		8.500.000,00
	311150 – Нефинансијска имовина у припреми	8.500.000,00	
	311111 – Зграде и грађевински објекти		8.500.000,00
	011121 – Болнице, домови здравља и старачки домови	8.500.000,00	

Поступак требовања средстава од Министарства здравља, као и књижење преноса средстава и плаћање добављачима, исти је као и у случају привремених ситуација, при чему је тражени износ 1.999.936,34 динара.

У циљу контроле и оцене квалитета извршених радова неопходно је ангажовати компетентну фирму која ће вршити услугу стручног надзора и писати извештај о обављеним радовима. Задаци извршиоца стручног надзора су да контролише и оверава грађевински дневник и грађевинску књигу, да свакодневно врши контролу извођења радова – од припремних радова до завршетка градње, затим да проверава да ли извођач уграђује опрему и материјал предвиђен техничком документацијом, али и квалитет уграђеног материјала, као и да заједно са извођачем врши анализу испуњења рокова и др. послове. Надзорни орган је завршио контролу оног дана када је предао инвеститору оверену ситуацију, изјашњавајући се тако о радовима који су извршени и које је потребно платити. С тим у вези, рок за плаћање рачуна почиње да тече од дана када је инвеститор од надзорног органа примио оверену ситуацију.

Закључак

На основу наведеног примера могу да се изведу специфичности привремених ситуација у здравству, које се огледају у следећем:

- потребна је сагласност Министарства здравља;
- извођача радова ангажује Министарство здравља након спроведеног поступка јавне набавке, најчешће у отвореном поступку (јавна набавка велике вредности);
- пружаоца услуге стручног надзора над извођењем радова, уколико је то унапред прецизирано, ангажује Министарство здравља у поступку јавне набавке;
- здравствена установа мора да намири извођача и цену радова у оквирима износа и на начин који је одредило Министарство здравља у конкурсној документацији.

ING-PRO
3 DECENIJE S NAMA NEMA LUTANJA

Дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Искључиве надлежности Министарства финансија, односно Буџетске инспекције – први део

Буџетској инспекцији Министарства финансија Законом о буџетском систему поверена је надлежност да врши послове инспекцијске контроле примене закона у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава корисника буџетских средстава, организација, предузећа, правних лица и других субјеката из чл. 84. Закона о буџетском систему.

Увод

Поред надлежности које су јој делегиране одредбама Закона о буџетском систему, Буџетској инспекцији поверене су и искључиве надлежности надзора над применом појединих закона, и то одредбама:

1. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС", бр. 119/12, 68/15 и 113/17), којим је прописано да надзор над спровођењем овог закона између јавног сектора и привредних субјеката у комерцијалним трансакцијама у којима су субјекти јавног сектора дужници, као и између субјеката јавног сектора, врши Буџетска инспекција и има приступ свим подацима Централног регистра фактура који су потребни за спровођење надзора, као и за обављање осталих Законом утврђених функција инспекцијске контроле (члан 8);

2. Закона о регистру запослених, изабраних, именованих, постављених и ангажованих лица код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС", бр. 68/15 и 79/15 – испр.), којим је прописано да инспекцијски надзор над спровођењем овог закона, у делу који се односи на достављање података, врши Министарство финансија преко Буџетске инспекције (члан 12. став 2);

3. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС", бр. 68/15, 85/15 – УС и 81/16 – УС), којим је прописано да надзор над применом овог закона, у делу који се односи на финансијске ефекте јавних расхода по основу рада и плата, односно зарада у јавном сектору, врши Буџетска инспекција (члан 31);

4. Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Сл. гласник РС", бр. 93/2012), којим је прописано да надзор над применом овог закона врши Министарство финансија;

5. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС", бр. 116/14, 95/18), којим је прописано да надзор над применом овог закона врши Министарство финансија.

Законом о буџетском систему прописано је да се Програм рада Буџетске инспекције сачињава првенствено на основу пријава, представки, приговора и захтева за вршење инспекцијске контроле пристиглих од органа, организација, правних и физичких лица.

Важно је напоменути да се током поступка израде Програма рада Буџетске инспекције, када се врши избор субјеката инспекцијске контроле, нарочито води рачуна да се у Програм рада Буџетске инспекције уврсти и контрола примене претходно наведених закона код којих је искључива надлежност надзора над применом ових закона поверена Буџетској инспекцији.

У наредном делу текста биће изложене најважније одредбе Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама и Закона о регистру запослених, изабраних, именованих, постављених и ангажованих лица код корисника јавних средстава, уз навођење

Субјекат инспекцијске контроле о поступању по предложеним мерама обавештава буџетског инспектора у року од пет радних дана од истека рока за извршење мера које су предложене записником о контроли.

Буџетски инспектор врши инспекцијску контролу извршења предложених мера записником о контроли, непосредним увидом или посредно на бази увида у приложену документацију, о чему сачињава службену белешку.

У случају да субјекат инспекцијске контроле није поступио по предложеним мерама, буџетски инспектор доноси решење којим налаже мере и одређује рок за отклањање утврђених незаконитости и неправилности. Решење се доноси у року од 30 радних дана од дана сачињавања службене белешке којом је констатовано да субјекат инспекцијске контроле није поступио по предложеним мерама.

Решење Буџетске инспекције је коначно и против њега може да се покрене управни спор.

Субјекат инспекцијске контроле дужан је да у року од осам радних дана од дана истека рока за предузимање мера наложених решењем буџетског инспектора обавести Буџетску инспекцију о извршењу наложеног.

Уколико субјекат инспекцијске контроле није поступио по решењу или је поступио делимично, Буџетска инспекција о томе обавештава министра и друге надлежне органе ради предузимања мера из њихове надлежности, у складу са Законом и другим прописима.

Буџетски инспектор, уколико код субјекта инспекцијске контроле открије незаконитост која је кажњива према Закону или другом пропису, надлежном правосудном органу подноси кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка.

У поступку вршења инспекцијске контроле буџетски инспектор има својство овлашћеног службеног лица које води поступак, што доказује налогом за вршење инспекцијске контроле и службеном легитимацијом.

ИНГ-ПРО
САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама *www.propisi.net, www.legeartis.rs* и *www.poslovnisavetnik.net* увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За йрешйлашу и друіе информације йишише нам на: office@ingpro.rs или нас йозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Филип Ковачевић, LL.M., Deloitte, виши руководилац у пореском одељењу

Најчешћа питања и недоумице у пракси приликом примене прописа којима је уређена материја пореза на додату вредност

У другом од три текста посвећених овој теми биће обрађене следеће ситуације које стварају недоумице у пракси: разлика између (финансијског) бонуса и попуста, регистрација страних лица за ПДВ и утицај на домаће обвезнике, промет добара без накнаде и одређивање накнаде у износу од 1 динар, сразмерни порески одбитак, као и ПДВ третман транзита и реекспорта.

Разлика између (финансијског) бонуса и попуста

У пракси се дешава да порески обвезници издају књижна одобрења за бонусе одобрене купцима (по правилу дистрибутерима за остварење одређене количине промета ка трећим лицима), на основу којих умањују сопствену ПДВ обавезу, поистовећујући их тиме с попустима, па је потребно да се направи јасна разлика између њих будући да (финансијски) бонуси, за разлику од попуста, нису предмет опорезивања порезом на додату вредност.

Наиме, **попусти** се уобичајено одобравају у случајевима када купац изврши набавку добара или услуга у одређеној количини или вредности, у случају благовременог плаћања и сл., при чему ради наведеног продавац одобрава попуст или на самом рачуну или путем књижног одобрења, у зависности од тога да ли је попуст одобрен у моменту промета или накнадно, када су се стекли услови (извршено је плаћање на време, извршена је набавка у одређеној количини итд.).

У ситуацији када се попуст одобрава на самом рачуну, основица за ПДВ умањује се у том тренутку у складу са чланом 17. став 4. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/2004… 30/2018 и 4/2019 – усклађени дин. изн. – даље: Закон о ПДВ-у), којим је прописано да основица не садржи попусте и друга умањења цене који се примаоцу добара или услуга одобравају у моменту вршења промета добара или услуга. Међутим, уколико је попуст одобрен накнадно, порески обвезник који је извршио промет добара или услуга издаје књижно одобрење којим одобрава попуст и накнадно врши измену основице ПДВ-а у складу са чланом 21. Закона о ПДВ-у. На основу предметног књижног одобрења прималац добара или услуга умањује претходни порез, а лице које је извршило промет умањује излазни ПДВ (уз испуњење осталих услова) најраније у периоду када је прималац извршио одговарајућу исправку претходног пореза.

Овде је потребно скренути пажњу и на Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-10/2014-04 од 25. 8. 2014. године, у вези са одређивањем износа накнаде, односно дозвољеног износа попуста, којим је појашњено да се *у основицу за обрачунавање ПДВ код промета добара не урачунавају попусти и друга умањења цене које обвезник ПДВ одобрава примаоцу добара у моменту промета,* ***при чему напомињемо да прописима којима се уређује опорезивање потрошње ПДВ није ограничена висина попуста, односно другог умањења цене, нити су прописани критеријуми за одређивање висине попуста, односно другог умањења цене.***

ПДВ третман транзита и реекспорта

У пракси је чест случај промета робе који домаће лице врши у целости ван територије Србије, дакле из једне државе у другу државу, без преласка те робе преко територије Србије (реекспорт), као и промета робе која је набављена у иностранству, а која је, да би била испоручена у другу државу, прешла преко територије Србије (транзит).

У оба случаја место промета добара није Србија, па сходно томе није потребно обрачунати ПДВ нити забележити промет по овом основу у ПДВ пријави. Другим речима: предметни промет (чак и у случају транзита робе преко територије Србије) извршен је у иностранству, будући да је чланом 11. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у прописано да је место промета место у којем се добро налази **у тренутку слања или превоза** до примаоца или, по његовом налогу, до трећег лица, ако добро шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице по његовом налогу.

Међутим, у погледу транзита може да се појави и специфична ситуација када се роба смести на царинско складиште у Србији, па се потом из тог складишта отпрема даље у иностранство. Наиме, тада се сматра да је промет добара извршен у Србији, без обзира на то што предметна роба није била увезена (тј. стављена у слободан промет), а у складу са горепоменутом одредбом члана 11. Закона о ПДВ-у. У том случају, а уз испуњење осталих услова прописаних за ослобођење у складу са чланом 24. Закона о ПДВ-у (извоз добара), предметни промет не подлеже ПДВ-у и евидентира се у пољу 001 ПДВ пријаве.

С друге стране, важно је напоменути да се набавка робе у свакој од претходно наведених ситуација бележи у пољу 008 ПДВ пријаве.

Што се тиче попуњавања ПОПДВ обрасца у случају реекспорта и транзита, када роба само прелази преко територије Србије, дакле без смештања у царинско складиште, податак о набавци робе евидентира се у пољу 8д.3, док се податак о испоруци робе исказује у пољу 11.1 ПОПДВ обрасца. Међутим, у случају транзита, када се роба смешта у царинско складиште, па се потом из складишта поново отпрема у иностранство, набавка робе такође се евидентира у пољу 8д.3, али се податак о промету добара која се отпремају у иностранство исказује у пољу 1.1 ПОПДВ обрасца. ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Павле Кутлешић, LL.M., руководилац у Сектору за порески консалтинг Предузећа за ревизију и консалтинг „Deloitte"

Порез на добит по одбитку и примена уговора о избегавању двоструког опорезивања – први део

Порез на добит по одбитку донекле је рогобатан појам, који обухвата специфичан облик опорезивања (углавном) међународних трансакција које се одвијају између правних лица. Иако је у свакодневном пореско-финансијском изражавању уобичајен скраћени назив – порез по одбитку, он ипак може да се примени и на друге пореске облике, при чему се првенствено мисли на порезе који погађају доходак физичких лица, који се, као и порез који је предмет овог чланка, обустављају по одбитку приликом исплате.

Увод

Управо из наведеног разлога за наслов овог чланка одабран је пун назив пореског облика како би се читаоцима на први поглед прецизно представила тема о којој ће бити реч и избегле могуће заблуде. Међутим, у циљу једноставнијег изражавања у наставку текста ипак ће бити коришћен скраћени назив, тј. порез по одбитку, који треба разумети, у смислу претходно изнетих навода, као порез из области опорезивања добити правних лица.

Порез по одбитку један је од неколико елемената међународног опорезивања у ужем смислу те речи и свакако представља елемент са којим се порески обвезници у Србији најчешће сусрећу и који има највећи утицај на буџет Републике Србије, при чему је и најчешће предмет контрола пореских органа.

С обзиром на његову заступљеност у пракси, може да се очекује да се примена пореза по одбитку уобичаји и да услед тога дође до коришћења пречица у примени, које доводе или могу да доведу до превиђања његових карактеристика и, последично, грешака у примени. Сходно томе, циљ овог чланка био би представљање основних правних института пореза по одбитку који су неопходни за његову поуздану примену, а укључују локалну регулативу (материјалну и процесну), праксу Министарства финансија и уговоре о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО).

Упркос чињеници да је порез по одбитку елемент међународног опорезивања, он је ипак локални порески облик, тако да је на првом месту уређен локалним прописима. Дакле, локална регулатива је почетна тачка и без одговарајућег разумевања исте није могуће уопште говорити о порезу по одбитку. Тек када се утврди локални правни оквир, могуће је говорити о примени УИДО-а, која, строго говорећи, није обавезна будући да УИДО могу само да ограничавају право Републике Србије на опорезивање, које иницијално мора да буде утврђено локалном регулативом. Међутим, тек када се примени и локална регулатива и УИДО, долази се до правог третмана за дати случај.

Иако је порез по одбитку могућ и у оквиру локалних трансакција, тј. промета секундарних сировина, о том његовом облику неће бити речи у оквиру овог чланка, с обзиром на фокус на међународно опорезивање.

шљења Министарства финансија, могуће је да ће се недоумице јављати управо када је у питању последња описана врста услуга, тј. свака врста давања савета и консултација у вези са пословањем резидентног правног лица. Коначно, потребно је да се напомене и да предмет опорезивања нису одржавање семинара, предавања и радионица, као и услуге посредовања у промету добара и услуга.

У једном од наредних бројева часописа подробније ће бити размотрене одредбе локалне регулативе које уређују пријављивање и плаћање пореза по одбитку, као и утврђивање основице и могућности за повраћај, при чему ће, поред наведеног, фокус бити и на примени УИДО-а, као другом, али не мање важном делу опорезивања порезом по одбитку.

ING-PRO

организује **САВЕТОВАЊЕ** на тему:

БУЏЕТСКА ИНСПЕКЦИЈА – НАДЛЕЖНОСТ И ПРИМЕРИ НЕПРАВИЛНОСТИ ИЗ ПРАКСЕ ИНСПЕКЦИЈСКЕ КОНТРОЛЕ

– посебан осврт на грешке у поступцима јавних набавки –

БЕОГРАД, хотел „Палас", Топличин венац 23, 18. мај 2019. године

Циљна група: јавна предузећа, јединице локалне самоуправе, школе за основно и средње образовање, предшколске установе, факултети, установе културе, здравствене установе, државни и правосудни органи и сви остали корисници јавних средстава.

Програм:

1. део: Концепт Буџетске инспекције:
- функција и надлежност Буџетске инспекције,
- програм рада Буџетске инспекције,
- поступак инспекцијске контроле – примери из праксе (контрола примене Закона о буџетском систему, Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору).

2. део: Најчешће грешке у спровођењу поступка јавне набавке – примери неправилности из праксе:
- планирање (план јавних набавки – финансијски план),
- услови за покретање поступка,
- врсте поступака,
- конкурсна документација,
- закључивање и реализација уговора.

3. део: Примери из праксе:
- преузимање обавеза,
- обрачун плата код буџетских корисника и јавних предузећа,
- контрола финансијских извештаја и финансијских планова,
- плаћање без правног основа.

Агенда:

09.30–10.00: Долазак и регистрација учесника
10.00–11.30: **Концепт Буџетске инспекције**
11.30–12.00: Пауза за кафу
12.00–13.30: **Најчешће грешке у спровођењу поступка јавне набавке – примери неправилности из праксе**
13.30–14.00: Пауза за кафу и лаки оброк
14.00–15.30: **Примери из праксе инспекцијске контроле**

Предавачи:

дипл. правник Слободанка Келечевић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија
дипл. екон. Маја Јовановић, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Претплатници часописа „Пословни саветник" имају право да бесплатно присуствују семинару (1 учесник).

За сва обавештења позовите нас на: 011/2836-817, 011/2836-820, 2836-821, 2836-822, путем факса: 011/2836-474 или нам пишите на мејл: **savetovanje@ingpro.rs**.

На семинар можете да се пријавите преко формулара на **https://www.propisi.net/savetovanje-budzetska-inspekcija-nadleznost-i-primeri-nepravilnosti-iz-prakse-inspekcijske-kontrole/**

Стојанка Тошић, дипл. екон.

Примена Закона о пореском поступку и пореској администрацији

Праћење процесних закона веома је важно, нарочито у ситуацијама спровођења инспекцијског надзора, када се пословање друштва стави под лупу контроле. Важно је познавати одредбе два процесна закона на чијим је основама постављено вођење порескоправног поступка. Наиме, порескоправни однос је однос јавног права који обухвата права и обавезе у пореском поступку Пореске управе, с једне, и правних и физичких лица, с друге стране. Сходно томе, у овом броју следи упознавање са одредбама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (ЗППА) и то у делу који се бави питањем основних одредби Закона.

Увод

Инспекцијски орган поступак почиње и завршава применом Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС", бр. 80/2002, 84/2002... 30/2018 и 95/2018 – даље: ЗППА), као и Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС", бр. 18/2016 – даље: ЗУП). Такође је важно познавати одредбе Закона о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС", бр. 36/2015 и 44/2018 – други закон и 95/2018), који се примењује у делу одредби које нису дефинисане ЗППА-ом. У том смислу однос ЗППА-а и других закона биће предмет посебних појашњења.

У последње време извршене су измене Правилника које су везане за ЗППА, а наведене су у наставку ради подсећања:

Од 1. октобра 2018. године у примени су измене и допуне Правилника о додели пореског идентификационог броја правним лицима, предузетницима и другим субјектима за чију је регистрацију надлежна Агенција за привредне регистре („Сл. гласник РС", бр. 32/2009, 70/2010, 6/2012, 11/2016, 100/2016 и 44/2018 – др. закон). Пријава за субјекте за чију је регистрацију надлежна Агенција подноси се на обрасцу ЈРППС.

Од 1. јануара 2019. године у примени је Правилник о начину и поступку достављања и садржини обавештења која пореска управа доставља Агенцији за привредне регистре („Сл. гласник РС", бр. 104/2018). Овај правилник је донет на основу члана 29. став 10. ЗППА-а, а њим је дефинисана обавеза Агенције за привредне регистре, судова, органа локалне самоуправе, адвокатске коморе, професионалних удружења, органа који су задужени за вођење евиденције о рођењу и смрти физичких лица, да у року од 5 дана од настанка промене доставе Пореској управи електронским путем обавештење о свим променама које се воде у њиховим регистрима, које могу бити битне за утврђивање пореских обавеза.

Извршене су измене и допуне Правилника о подношењу пореске пријаве електронским путем („Сл. гласник РС", бр. 113/2013 и 104/2018), које су ступиле на снагу 1. јануара 2019. године. Подношење пореских пријава врши се електронским путем, употребом електронског сервиса Пореске управе. Правилник дефинише ко има право да поднесе пријаву на основу овлашћења (порески обвезник, законски заступник, пуномоћник), коришћење услуга сервиса, давање и одузимање овлашћења на ПЕП обрасцу за употребу квалификованог електронског сертификата, као и пореске облике за које могу да се поднесу пореске пријаве електронским путем (ПДВ, акцизе, порези и доприноси по одбитку, добит).

- у року од 30 дана од дана уплате – преглед уплаћених новчаних средстава на девизне рачуне физичких лица;
- у року од 15 дана по истеку календарског месеца – преглед уплата на рачун обвезника пореза на доходак грађана по основу прихода од самосталних делатности остварених у календарском месецу.

Ови подаци су предмет анализе у Пореској управи и често могу бити основ за покретање поступка контроле, нарочито у ситуацијама када се на основу достављених података констатује да одређени организациони облик има појачано подизање готовине и да су ти износи значајни у односу на укупан промет. Такође, девизне уплате физичким лицима могу да буду основ за провере, нарочито ако се установи да су честе и да нису поднете Законом прописане пореске пријаве.

Секундарна пореска обавеза

Секундарна пореска обавеза настаје када је неко лице одговорно за доспелу пореску обавезу другог пореског обвезника или за доспелу секундарну пореску обавезу другог пореског обвезника.

Секундарна пореска обавеза односи се на:

- законске заступнике који су пропустили да испуне своју обавезу да реализују плаћање пореза за пореског обвезника;
- лица која доприносе или помажу у избегавању плаћања пореза другог лица – за порески дуг тог другог лица чије је плаћање избегнуто;
- **лица одговорна за обрачунавање и плаћање пореза – за износ тог пореза који није плаћен, у случајевима када се утврди да то лице није поступало са дужном пажњом;**
- **физичко лице које је одговорно лице у правном лицу, које обрачунава и плаћа порез и пропусти да уплати порез – за износ тог пореза који није плаћен, у случајевима када се утврди да то лице није поступало са дужном пажњом;**
- лице које је примило новчана средства, ствари или права из имовине пореског обвезника путем трансакције без накнаде или уз накнаду која је нижа од цене која би се могла постићи на тржишту, у периоду од пет година пре доспелости пореске обавезе која није плаћена за пореског обвезника – за износ неплаћеног пореза, а највише до вредности примљене имовине, умањене за износ који је то лице за њу платило.

Одредба овог члана примењује се у случају када је лице примило имовину од пореског обвезника – правног лица само ако посредно или непосредно учешће тог лица у капиталу пореског обвезника износи или је износило најмање 10%.

Секундарна пореска обавеза обухвата и камату и трошкове принудне наплате.

Желимо посебно да скренемо пажњу на ове одредбе Закона и то у делу који дефинише обавезу лица одговорних за обрачунавање и плаћање пореза и других пореских давања. Ретко се дешава да се примене ове одредбе Закона, али сматрамо да у пракси није присутна свест о постојању законске могућности да, због несавесног поступања, пореска обавеза може да буде пренета на лица која оперативно извршавају обавезу обрачуна и плаћања пореза, нарочито ако се у поступку утврди да се није поступало са дужном пажњом, односно да су погрешно примењени и тумачени прописи и сл.

Конверзија износа из стране валуте у динар

Порески обвезници који обављају промете на територији Републике Србије дужни су да све трансакције за које је уговором предвиђена валутна клаузула у рачунима исказују и у домаћој валути. Ово је такође дефинисано као обрачун вредности исказаних у страним валутама у Закону о ПДВ-у, уз примену средњег курса НБС на дан настанка пореске обавезе. У случају када је увоз у питању, за обрачуне вредности у домаћој валути примењују се царински прописи који утврђују царинску вредност, а важе на дан настанка пореске обавезе. ПС

3 DECENIJE
S NAMA NEMA LUTANJA
ING-PRO

Питања претплатника на теме из пореза и ПДВ-а

Уприходоване новчане позајмице предузетника

Да ли уприходоване новчане позајмице оснивача предузетничке радње можемо да унесемо на позицију број 5 обрасца ПБ2?

Одговор:

На позицији 5 исказује се износ вредности уложене личне имовине у пословну имовину и за тај износ у пореском билансу умањује се опорезива добит. Смисао ове законске одредбе јесте у томе да приходи који настају по основу улагања личне имовине не буду опорезовани, односно ти приходи су, као и сви други, укључени у резултат који је исказан на позицији 1 обрасца ПБ 2. Уношењем на позицију 5 искључују се из основице за опорезивање.

Међутим, Министарство финансија заузело је став да позајмица новчаних средстава коју предузетник – зајмопримац, у складу са прописима којима се уређују рачуноводство и ревизија, у својим пословним књигама евидентира (са рачуна 42) на рачун 67 – Остали приходи, представља приход који улази у опорезиву добит као основицу за обрачун пореза на доходак грађана – на приходе од самосталне **делатности и опорезује се. Ако представљају опорезиви приход, онда то значи да не могу бити приказани на позицији број 5, којом се приход искључује из основице за опорезивање.**

Мишљење Министарства финансија бр. 430-06-00239/2010-04 од 22. 9. 2010: Да ли предузетник који је у Билансу успеха прекњижио, односно приходовао позајмицу оснивача са конта 42 на конту 67, плаћа порез на поклон на тај приход и да ли, уколико се те позајмице није одрекао, у наредном периоду тако може да је подигне?

Према одредби члана 14. ст. 3, 4. и 7. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС", бр. 26/01 … 5/09, у даљем тексту: Закон), порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон осим државног и друге покретне ствари, осим удела у правном лицу, односно хартија од вредности. Порез на поклон плаћа се и у случају преноса без накнаде имовине правног лица. Поклоном, у смислу закона, не сматра се примање по основима који су изузети из дохотка за опорезивање, односно на које се плаћа порез на доходак грађана, у складу са законом којим се уређује опорезивање дохотка грађана. Према одредби члана 30. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Сл. гласник РС", бр. 114/06 … 4/10, у даљем тексту: Правилник), на рачунима групе 42 – Краткорочне финансијске обавезе, исказују се обавезе по кредитима и зајмовима, хартијама од вредности и остале краткорочне обавезе које доспевају у року до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса. Према одредби члана 55. став 1. Правилника, на рачунима групе 67 – Остали приходи, исказују се добици по основу продаје некретнина, постројења и опреме (основних средстава) и нематеријална улагања, добици од продаје биолошких средстава, добици по основу продаје дугорочних хартија од вредности и учешћа у капиталу, добици од продаје материјала, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи. Према томе, позајмица новчаних средстава коју једно лице учини другом није предмет опорезивања порезом на поклон. Такође, исплата новчаних средстава од стране једног лица другом на име накнаде (на пример, за испоручену робу, за извршене услуге) није предмет опорезивања порезом на поклон. ***По мишљењу Министарства финансија, позајмица новчаних средстава коју предузетник – зајмопримац, у складу са прописима којима се уређују рачуноводство и ревизија, у својим пословним књигама***

за становање обвезника који не води пословне књиге (што значи и физичког лица које није предузетник), утврђује се множењем корисне површине тог земљишта и просечне цене квадратног места грађевинског земљишта у зони у којој се конкретно земљиште налази (према акту јединице локалне самоуправе који је објављен до 30. новембра године која претходи години за коју се порез на имовину утврђује). Пореска основица потом се множи са пореском стопом. **Ако се на кућу за становање која се налази на том земљишту порез на имовину плаћа, у том случају за део земљишта испод куће остварује се пореско ослобођење (примера ради, ако је површина земљишта 1100 m², а површина земљишта испод куће 50 m², за 50 m² земљишта остварује се пореско ослобођење, тако да се порез плаћа на 1050 m² земљишта).**

ING-PRO

организује **САВЕТОВАЊЕ** на тему:

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

– практична примена поступака и алата за анализу –

БЕОГРАД, у сали 6 Београдске пословне школе, у Београду, Улица краљице Марије 73, 16. април 2019. године

Без обзира на корисника информација које су исход анализе финансијских извештаја, њен највећи значај је тај што омогућава поређење финансијског положаја и рентабилности предузећа у времену (са самим собом), у простору (са другим предузећима, конкуренцијом и просеком гране делатности, што је можда и најбољи стандард за поређење) и са стандардима (првенствено са постављеним пословним планом). Наравно, са оперативног аспекта одмах се намеће питање ко је задужен да изради анализу финансијских извештаја и задовољи потребе корисника: власника, директора, банака, добављача и сл.

Теме:

- финансијски извештаји: информациона моћ, ризици и последице;
- корисници финансијских извештаја;
- анализа приносног, имовинског и финансијског положаја;
- рацио анализа финансијских извештаја;
- Алтманов модел предвиђања банкрота.

Агенда:

09.30–10.00: Долазак и регистрација учесника
10.00–11.30: **Информациона моћ финансијских извештаја, анализа приносног, имовинског и финансијског положаја**
11.30–12.00: Пауза
12.00–14.00: **Рацио анализа финансијских извештаја, Алтманов модел предвиђања банкрота**

Предавач:

др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Претплатници часописа „Пословни саветник" имају право да бесплатно присуствују семинару (1 учесник).

За сва обавештења позовите нас на: 011/2836-817, 011/2836-820, 2836-821, 2836-822, путем факса: 011/2836-474 или нам пишите на мејл: **savetovanje@ingpro.rs**.

На семинар можете да се пријавите преко формулара на **www.propisi.net/savetovanje-analiza-finansijskih--izvestaja-prakticna-primena-postupaka-i-alata-za-analizu/**

Мр Жељко Албанезе

Новина у нашој пракси – исплата накнаде за радно ангажовање на сезонским пословима

Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима, који је у примени од 7. 1. 2019. године, уређује поједностављен начин радног ангажовања лица и плаћања пореза и доприноса за рад на пословима који су сезонског карактера у појединим делатностима. Сезонским пословима сматрају се, у смислу Закона, послови који се у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства обављају само у одређено време током године (садња, сетва, берба, жетва, заштита биља, припрема земљишта, орезивање, чишћење, љушћење, сортирање, шишање/стрижа, испаша и сл.).

Увод

Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима („Сл. гласник РС", бр. 50/2018, у примени од 7. 1. 2019. године, даље: Закон) уређује поједностављен начин радног ангажовања лица и плаћања пореза и доприноса за рад на пословима који су сезонског карактера у појединим делатностима.

Закон се односи на радно ангажовање на тзв. сезонским пословима, којима се, у смислу Закона, сматрају послови који се у **сектору пољопривреде, шумарства и рибарства** обављају само у одређено време током године (садња, сетва, берба, жетва, заштита биља, припрема земљишта, орезивање, чишћење, љушћење, сортирање, шишање/стрижа, испаша и сл.).

У смислу Закона:

1) послодавац је:

- предузетник или правно лице које обавља делатност у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства, у оквиру које могу да се обављају сезонски послови, изузев делатности из следећих грана: 01.7 – лов, траперство и одговарајуће услужне делатности, 02.4 – услужне делатности у вези са шумарством, 03.1 – риболов и 03.2 – аквакултура, у складу са прописом који уређује класификацију делатности,
- физичко лице – носилац или члан породичног пољопривредног газдинства који се бави пољопривредном производњом у складу са Законом (у даљем тексту: послодавац-пољопривредник);

2) сезонски радник је:

- физичко лице које послодавац ангажује за обављање сезонских послова уз новчану накнаду за рад, с тим да то може бити и лице млађе од 18 година живота под условима прописаним законом којим се уређује заснивање радног односа са лицем млађим од 18 година живота;
- страни држављанин, при чему се на њега не примењују посебни услови за запошљавање странца утврђени законом којим се уређује рад странаца.

Овим решењем, осим правног лица и предузетника, послодавац може бити, у смислу Закона, и физичко лице – носилац или члан породичног пољопривредног газдинства који се бави пољопривредном производњом. Тиме се први пут отвара могућност да физичка лица која се баве пољопривредном производњом (пољопривредници) у својству послодавца могу да ангажују сезонске раднике. С друге стране, послодавци треба да имају у виду да ће на сезонским пословима моћи да буду ангажовани запослени, пензионери, малолетници од 16 година (у складу са Законом о раду), као и незапослени и примаоци социјалне помоћи, који притом не губе права на накнаде које су дотад примали.

Ступањем сезонског радника на рад сматра се да је прихватио све договорене услове рада,

gov.rs. **Портал је у надлежности Пореске управе, а повезан је са ЦРОСО и НСЗ. Омогућена је брза пријава већег броја радника масовним уносом путем *XLSX* и *XML* формата. Осим тога, могуће је да се кроз систем планира каснији ангажман радника, као и да се накнадно врше измене, најкасније до 10 часова ујутро за дан ангажовања.**

Сагласно члану 20. Закона, послодавац је дужан да, почев од првог дана ангажовања сезонских радника, у сваком календарском месецу електронским путем Пореској управи доставља податке потребне за израду евиденционе пријаве за сезонског радника, а ставом 3. овог члана утврђено је да ће ближи поступак и начин подношења евиденционих података прописати министар надлежан за послове финансија. На основу овог овлашћења министар финансија донео је **Правилник о евиденционој пријави и одјави сезонских радника** („Сл. гласник РС", бр. 3/2019 – даље: Правилник), којим се прописују поступак и начин подношења података за израду евиденционе пријаве и одјаве сезонских радника. Према Правилнику, евиденциону пријаву послодавац подноси на пријави ЕП-СР – Евиденциона пријава и одјава сезонских радника (даље: пријава ЕП-СР). Пријава ЕП-СР подноси се искључиво у електронском облику, као јединствени запис исказан у *XML/XLSX* формату, преко портала Пореске управе – Сезонски радници (даље: портал СР) или попуњавањем пријаве ЕП-СР у оквиру корисничке апликације преко портала СР. Правилник у члану 3. утврђује садржај ове пријаве, чији је циљ да дефинише податке о конкретном послодавцу и сезонском раднику.

Према утврђеним процедурама из Правилника, последњег дана у месецу, на основу података из сваке евиденционе пријаве коју је послодавац поднео за ангажоване сезонске раднике за тај календарски месец, систем Пореске управе аутоматском процедуром формира задужење о обрачунатом порезу и доприносима за обавезно социјално осигурање (даље: доприноси). На основу задужења о укупном износу пореза и доприноса који послодавац треба да плати за сезонске раднике саставља се налог за плаћање, који Пореска управа доставља послодавцу електронским путем на адресу електронске поште која је унета приликом регистрације послодавца. Налог за плаћање приказује се и на порталу СР, а доступан је и преко мобилне апликације. Послодавац остварује увид у податке на порталу СР који се односе на висину обавезе коју треба да плати по основу пореза и доприноса.

Прекид радног ангажовања

Послодавац има право да прекине радно ангажовање сезонског радника кад за његовим радом истекне потреба или ако сезонски радник послове не обавља на задовољавајући начин. Ако прекине радно ангажовање сезонског радника, послодавац је дужан да му исплати до тада неисплаћени износ уговорених дневних нето накнада.

Како се послодавци региструју за пријављивање сезонских радника

Послодавци којима је, у складу са пореским прописима, додељен порески идентификациони број (ПИБ), немају обавезу посебне регистрације за пријављивање сезонских радника, али послодавци који, у складу са пореским прописима, нису обавезни да имају ПИБ, дужни су да се у Пореској управи региструју за пријављивање сезонских радника. Регистрациона пријава подноси се електронским путем и садржи следеће податке:

1) јединствени матични број грађана, име и презиме, адресу из личне карте и општину адресе послодавца;

2) јединствени матични број грађана, име и презиме, адресу из личне карте подносиоца пријаве сезонских радника (ако пријаву не подноси сам послодавац);

3) телефон послодавца и телефон подносиоца пријаве;

4) адресу електронске поште.

Пореска управа је дужна да са овим подацима о послодавцима поступа у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и пореским прописима.

Овде је нагласак свакако на обавези да се послодавци који, у складу са пореским прописима, нису обавезни да имају ПИБ, у Пореској управи региструју за пријављивање сезонских радника, како би могли да пријављују раднике преко портала Пореске управе.

Мр Жељко Албанезе

Одсуство са рада и исплате запосленима поводом предстојећих празника у месецу априлу и мају

У складу са Законом о државним и другим празницима у Републици Србији („Сл. гласник РС", бр. 43/2001, 101/2007 и 92/2011 – даље: Закон), у току месеца априла и маја славе се следећи празници: 1) ускршњи празници – за католике и припаднике других хришћанских верских заједница, почев од Великог петка 19. априла, закључно са другим даном Ускрса у понедељак 22. априла; 2) васкршњи празници, који су нерадни дани за све запослене у Републици, а празнују се ове године почевши од 26. априла – Великог петка, закључно са другим даном Васкрса – понедељком 29. априлом; 3) Празник рада, који се празнује 1. и 2. маја, који ове године падају у среду и четвртак. Православни верници који славе Ђурђевдан, као први дан своје крсне славе, празнују овај верски празник у понедељак 6. маја. Државни празник Дан победе (9. мај) празнује се радно.

Увод

Нерадни дани за празнике у априлу и мају су:

- 19. април (петак) – за запослене католике и припаднике других хришћанских верских заједница;
- 20. и 21. април (субота и недеља) – за запослене католике и припаднике других хришћанских верских заједница, којима су по распореду ово дани рада;
- 22 април (понедељак) – за запослене католике и припаднике других хришћанских верских заједница;
- 26. април (петак) – за све запослене (наиме, Васкршњи празници су нерадни дани за све запослене, без обзира на верску припадност);
- 27. и 28. април (субота и недеља) – дани су недељног одмора за већину запослених, а право одсуства на ове дане имају запослени, без обзира на верску припадност, којима су по распореду ово дани рада;
- 29. април (понедељак) – за све запослене (наиме, Васкршњи празници су нерадни дани за све запослене, без обзира на верску припадност);
- 1. и 2. мај (среда и четвртак) – за све запослене по основу Празника рада.

За одсуство на наведене дане празника запослени имају право на накнаду зараде, а за рад на неки од ових дана запослени остварују право на зараду и увећање зараде. Право запослених да не раде на празнике и да за то време добију накнаду зараде, односно ако раде – да добију увећану зараду, регулисано је Законом о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/2005… и 113/2017).

Варијанте одсуства са рада у дане Ускрса/Васкрса

Запослени који празнују верске празнике Ускрс и Васкрс (не раде), имају право на накнаду зараде само за дане који су, према распореду радног времена, њихови радни дани, односно према извршеном распореду радног времена код послодавца (петодневна или шестодневна радна недеља, рад у сменама или рад у турнусу) послодавац утврђује који дани су за запосленог који слави Ускрс или Васкрс радни дани, а падају у дане наведених празника и за те дане исплаћу-

ци, према члану 114. Закона о раду, а не 60% према члану 113. Закона о раду. Дакле, дани празника не рачунају се у дане ових одсустава (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања бр. 011-00-376/2018-02 од 25. 5. 2018. године). Практично, за дане празника продужавају се дани наведених плаћених одсустава.

Запосленом који се налази на боловању, породиљском или другим одсуствима, припада накнада зараде утврђена за конкретно одсуство и за оне радне дане на које је током тог одсуства пао празник.

У случају када послодавац упути запосленог на службено путовање на дан празника који је по Закону нерадни дан, запослени по том основу има право на:

- дневницу за службено путовање у висини утврђеној Законом и општим актом послодавца, односно Уговором о раду;
- зараду за тај дан у висини која је утврђена општим актом и Уговором о раду за послове које запослени обавља – 100% зараде за тај дан и
- увећану зараду за рад на дан празника у висини од 110% основне зараде.

Према томе, ако послодавац упути на службено путовање запосленог на дан празника који је по Закону нерадни дан, сматра се да је запослени радио на дан празника и запосленом се по том основу не увећава дневница за службено путовање, већ му се исплаћује у износу утврђеном општим актом послодавца, а зарада за рад на дан празника увећава се за 110%. ПС

Питања претплатника на теме из области зарада и других примања

Услуге пружене од стране физичког лица нерезидента ван територије Републике Србије

Правно лице ангажовало је физичко лице, држављанина Аустрије, који има статус незапосленог лица на територији државе Аустрија, да врши услугу промовисања производа друштва, контактира оглашиваче у часопису, прати догађаје који су интересантни за друштво и слично. Дакле, у питању је пружена услуга у иностранству од стране физичког лица. Које су пореске обавезе правног лица по основу исплате накнаде за пружене услуге физичком лицу – нерезиденту?

Одговор:

У вези са вашим питањем дајемо два Мишљења Министарства финансија и једно мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, која третирају наведени предмет.

Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-1137/2014-04 од 30. 10. 2014: *Порез по одбитку на приход од уговорене накнаде коју оствари физичко лице нерезидент Републике Србије по основу рада који није обављен на територији Србије, у случају када је исплатилац прихода домаће лице предузетник који води пословне књиге.*

Адвокат – предузетник који води пословне књиге, као резидентни исплатилац прихода физичком лицу које није порески резидент Републике Србије, по основу уговорене накнаде за рад (пружање услуге посредовања у обезбеђивању контаката између одређених категорија лица) који није обављен на територији Републике Србије, већ искључиво на територији друге државе, **нема обавезу да на исплаћени приход обрачуна и плати порез по одбитку у Републици Србији** сагласно члану 104. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – УС, 93/12, 114/12 – УС, 47/13, 48/13 – исправка, 108/13, 57/14 и 68/14 – др. закон, у даљем тексту: ЗПДГ) и члану 40. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС", бр. 25/01, 80/02 – др. закон, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13 и 68/14 – др. закон, у даљем тексту: ЗПДПЛ). Одредбом члана 8. ЗПДГ-а прописано је да је обвезник пореза на доходак

јална питања, из средстава обезбеђених у буџету Републике Србије.

Након што орган управе – служба дечје заштите – изврши обрачун свих Законом прописаних основица осталих накнада за конкретног подносиоца захтева, које су евидентиране у Централном регистру обавезног социјалног осигурања на дан подношења захтева за остваривање права, **овај орган формира извештај о евидентираним основицама** за период који је од утицаја на остваривање права, а чини саставни део списа предмета.

Месечна основица осталих накнада добија се дељењем збира ових основица са 18 односно 24, у зависности од подносиоца захтева, без обзира на то да ли постоје евидентиране основице осталих накнада за цео посматрани обрачунски период. Дакле, увек се спроводи дељење евидентираних – остварених збира основица са 18 односно 24, без обзира на то у колико је претходних месеци, 18 или мање, односно 24 или мање, подносилац захтева исказао основице на које су плаћени доприноси.

Орган управе притом мора да води рачуна да збир месечних основица по сваком подносиоцу захтева не може бити већи од три просечне зараде у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан подношења захтева.

Орган управе – служба дечје заштите – на бази **формираног извештаја о евидентираним основицама** и израчунатих месечних основица, **пун месечни износ остале накнаде** за конкретног подносиоца захтева утврђује када месечну основицу за остале накнаде подели са коефицијентом 1,5 и тај износ (на који се не плаћају порези и доприноси) **уноси у решење**, односно, према прецизној одредби члана 15. став 1. Правилника, **право на остале накнаде** утврђује се после свих спроведених описаних обрачуна (из члана 14. Правилника) у висини месечног износа осталих накнада на који се не плаћају порези и доприноси, при чему се утврђени износ уноси у решење. ПС

Електронски часопис

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник налази се на интернет страници **www.poslovnisavetnik.net** и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Увод у анализу финансијских извештаја – ко, коме и зашто

Без обзира на корисника информација које су исход анализе финансијских извештаја, њен највећи значај огледа се у томе што омогућава поређење финансијског положаја и рентабилности предузећа у времену (са самим собом), у простору (са другим предузећима, конкуренцијом и просеком гране делатности, што је можда и најбољи стандард за поређење) и са стандардима (првенствено са постављеним пословним планом). Наравно, са оперативног аспекта одмах се намеће питање ко је задужен да изради анализу финансијских извештаја и задовољи потребе корисника: власника, директора, банака, добављача.

Увод

Да би донео рационалне одлуке које су у складу са циљевима компаније, финансијски менаџер мора да има одређена финансијска оруђа. Једно од тих оруђа је и финансијска анализа. Компанија као таква, али и њени инвеститори (власници и остали повериоци) раде анализу финансијских извештаја. Трговачке повериоце – добављаче који потражују новац за продата добра или извршену услугу – првенствено занима ликвидност компаније. Њихова потраживања су краткорочне природе, а способност компаније да брзо плати та потраживања најбоље се оцењује анализом ликвидности. С друге стране, потраживања која имају банке или друге финансијске институције које су пласирале зајмове, најчешће су дугорочне или макар дугорочније природе. Зато су ти повериоци више заинтересовани за способност компаније да на дуги рок својим новчаним токовима буде способна за измиривање обавеза према њима. Они могу да процене ту способност анализом структуре капитала компаније, главних извора и употребе средстава, профитабилности итд.

Власнике компаније првенствено интересује садашња и будућа зарада, као и стабилност тих зарада (што мање осцилације од постављеног, планираног тренда). Као резултат тога власници се усредсређују на анализу профитабилности компаније. Осим тога, занима их и финансијско стање компаније, али у оном обиму који утиче на способност компаније да исплати дивиденде (или други облик учешћа у добити) и избегне банкрот. Сви до сада описани случајеви односе се на „добављаче" извора финансирања. То значи да је ова анализа на неки начин поглед споља на компанију.

Табела 1: Корисници анализе финансијских извештаја

Интерни корисници	Власници	Раст и принос	Принос на сопствени капитал, показатељи активности
	Директор (управа)	Ликвидност, солвентност, рентабилност, раст	СВЕ
Спољни корисници	Купци	Активност	Активност управљања залихама и потраживањима од купаца
	Добављачи	Ликвидност	Коефицијенти ликвидности, брзи тест, активност управљања обавезама према добављачима
	Банке	Ликвидност и солвентност	Краткорочна и дугорочна финансијска структура, ликвидност, солвентност, задуженост
	Инвеститори	Рентабилност и тржишна вредност	Принос на капитал, принос на акције, дивиденда по акцији
	Држава	Ликвидност и раст	Ликвидност

3. недостатак капитала за довођење финансијског положаја на нормалу и
4. могућност остварења финансијског резултата у висини недостатака капитала или могућност покрића камата по основу додатног задужења у висини недостајућег капитала за довођење финансијског положаја на нормалу.

Врсте финансијске анализе

У циљу добијања свеобухватне слике о пословању користе се различити инструменти анализе, који су структуирани од средстава и техника које се комбинују у циљу оцењивања и динамичког праћења кључних показатеља пословања. Као најчешћа средства анализе финансијских извештаја примењују се:
1. вертикална анализа и хоризонтална анализа биланса,
2. анализа основних финансијских индикатора (рацио анализа),
3. анализа приносног положаја (финансијског резултата), имовинског и финансијског положаја,
4. анализа кредитног бонитета.

Послови које ради добар рачуновођа

Основни послови које обавља добар рачуновођа, било да је запослен у предузећу било да је ангажован као вањски сарадник, наведени су у наставку:
1. управљање плаћањима – издавање и пријем фактура, извршавање плаћања према редоследу доспећа, **управљање ликвидношћу**, контрола благајне и извода;
2. једноставна књижења – књижење набавке, продаје и праћење промена на текућим рачунима и контрола са изводом из банке;
3. планирање токова готовине – **пројектовање** будућих новчаних токова и предвиђање евентуалних ликвидносних „рупа" на време (недостатака финансијских средстава услед неусклађености прилива и одлива);
4. контрола кредитне изложености ка купцима – праћење потраживања, њихов квалитет и **контролисање наплате** у складу са уговореним валутама;
5. финансијско управљање и **сарадња са свим релевантним институцијама** – пре свега банкама и то тако што ће их држати информисаним о свим битнијим променама у пословању;
6. праћење и измиривање свих општих трошкова – као што су трошкови за службене аутомобиле, лизинг, закуп и други пратећи режијски трошкови;
7. праћење свих законских регулатива – ажурно и правовремено праћење свих релевантних промена законских регулатива и адекватно усклађивање пословања са њима, сарадња са пореским органима (сви релевантни порези, нпр.: ПДВ, порез на добит, порез на доходак, акцизе, административне и друге таксе и сл.);
8. обрачун и сва припадајућа књижења и плаћања личних доходака запослених – обрачун, исплате и све законски потребне административне радње у вези са тим, контрола и провера са регулаторним органима (ПИО, здравство и сл.) да ли су све промене ажурно и коректно евидентиране;
9. саветодавни и други послови – предузеће које планира адекватан раст и развој мора да има квалитетног рачуновођу, који то може да прати кроз разне форме извештавања и примерене и правовремене савете како са аспекта пореза тако и са аспекта разних уштеда и минимизирања могућих изложености ризику и других стратешких питања.

Једна од главних улога доброг рачуновође јесте и то да одржава блиску сарадњу са банкама, као и да им правовремено доставља потребне податке и извештаје како би олакшао приступ изворима финансирања.

Зато квалитетан и професионалан рачуновођа треба да буде партнер у послу, који може да обезбеђује и саветодавне финансијске услуге.

3 DECENIJE
S NAMA NEMA LUTANJA
ING-PRO

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Анализа приносног, имовинског и финансијског положаја

Три сегмента финансијске анализе, која се међусобно прожимају и допуњују, јесу анализа приносног, имовинског и финансијског положаја предузећа. Бонитет предузећа не може да се утврди без претходно спроведених поменутих анализа. Анализа ће бити урађена на основу података из Биланса стања и успеха друштва, уз додатне информације из помоћне књиговодствене евиденције. На исти начин предузеће анализира и податке из биланса изабраног предузећа за упоређивање или збирног биланса за делатност, а затим врши поређење.

Увод

Приносни, имовински и финансијски положај предузећа условљавају бројни фактори који међусобно могу бити контрадикторни, што додатно отежава коначно сагледавање положаја предузећа. Овај проблем решава се временским и просторним упоређивањем положаја предузећа. Временско упоређивање омогућава сагледавање динамике, тј. кретања или развоја положаја предузећа у узастопним годинама. Просторно упоређивање омогућава упоређивање положаја предузећа у односу на положај конкуренције, што пружа солидну основу за закључивање о изгледима предузећа за опстанак, раст и развој. При просторном упоређивању положаја предузећа треба водити рачуна о избору репрезента или групе предузећа са којима се врши упоређивање да би се избегла опасност погрешног закључивања.

Анализа приносног положаја

При анализи финансијског резултата врши се временско и просторно упоређивање. Временско упоређивање приказује развој, напредовање предузећа у остваривању финансијског резултата. Наравно, што то упоређивање обухвата више узастопних обрачунских периода, то се јасније уочавају тенденције остваривања финансијског резултата и обрнуто, а колико ће се узастопних година анализирати финансијски резултат и временски упоређивати – зависи од циља анализе. Примера ради, када се анализа врши ради оцене могућности опстанка предузећа, пожељније је анализирати остварење финансијског резултата за неколико узастопних година. То омогућује откривање не само када се јављају непожељне тенденције у кретању финансијског резултата већ и када су се јавили узроци таквог кретања финансијског резултата и развоја, као и откривање интензитета тих узрока. Насупрот томе, приликом редовних анализа, које се обављају у циљу извештавања, довољно је временско упоређивање два или три узастопна обрачунска периода.

Просторно упоређивање је важно због оцене како предузеће стоји у односу на конкуренцију, при чему се јавља проблем избора предузећа са којим ће се вршити упоређивање, који може да се реши на два начина – да се за упоредно предузеће узме најбоље конкурентно предузеће или да се упоређивање врши са свим конкурентним домаћим предузећима (то су предузећа оне струке, односно делатности којој припада и анализирано предузеће). Ако се просторно упоређивање врши са најбољим конкурентним предузећима, анализа ће показати да ли се предузеће приближава или заостаје у односу на њих, што је битно сазнање за вођење пословне политике у правцу приближавања финансијских резултата посматраног предузећа финансијском резултату конкурентног предузећа. Ако се просторно упоређивање врши са делатношћу или граном којој припада и анализирано предузеће, анализа ће показати постиже ли оно боље или лошије финансијске резултате од просека свих конкурентних предузећа, а то је опет важно сазнање за вођење пословне политике у циљу тога да предузеће буде натпросечно

Најмањи коефицијент задужености, а самим тим и највиши коефицијент сигурности има предузеће Љутко, чији је сопствени капитал скоро 4 пута виши од позајмљеног капитала. Супротна слика јавља се у предузећу Горчило, чији се коефицијент спустио испод границе 1, а учешће позајмљеног капитала у укупним изворима финансирања прешло половину.

Закључак

	Златко	Љутко	Горчило
Фактор пословног ризика	1,80	9,85	2,19
Фактор финансијског ризика	1,07	0,64	3,04
Фактор укупног ризика	1,93	6,33	6,66
Стопа еластичности остварења неутралног пословног резултата	55,5%	10,1%	45,7%
Стопа еластичности остварења неутралног бруто финансијског резултата	51,7%	15,8%	15,0%
Дотрајалост грађевинских објеката	78,0%	44,4%	26,9%
Дотрајалост постројења и опреме	62,4%	12,5%	49,4%
Коефицијент обрта обртне имовине	2,41	1,56	2,34
Време обрта готових производа	44	51	53
Време обрта потраживања	59	93	73
Време обрта обавеза према добављачима	44	42	53
Коефицијент краткорочне финансијске равнотеже	1,49	2,24	1,08
Коефицијент дугорочне финансијске равнотеже	1,10	1,15	1,01
Коефицијент сигурности	1,83	3,76	0,81
Коефицијент задужености	35,4%	21,0%	55,2%
Коефицијент самосталности	64,6%	79,0%	44,8%

Ако се маржа покрића смањи за 10%, пословни резултат пада за 98,5%!

Ако се пословни резултат смањи за 10%, бруто финансијски резултат пада за 30,4%.

Ако пословни приход падне за више од 10,1%, улази у зону негативног резултата из пословања!

Ако пословни приход падне за више од 15,0%, односно 15,8%, Горчило и Љутко улазе у зону бруто финансијског губитка!

Обезбеђивање ликвидности на самој граници!

Финансијска еластичност се доводи у питање јер има више позајмљених извора него сопственог капитала.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник"

Анализа пословања предузећа помоћу коефицијената/рација

У овом чланку приказане су основе финансијске анализе помоћу коефицијената који се изводе из Биланса стања и Биланса успеха, као што су коефицијенти ликвидности, коефицијенти финансијске полуге (зовемо их и коефицијентима задужености), коефицијенти покрића, коефицијенти активности и коефицијенти профитабилности.

Финансијски извештаји

Финансијска анализа обухвата употребу различитих финансијских извештаја, који обављају неколико функција. Биланс стања сумира имовину, обавезе и власнички капитал у одређеном временском тренутку (обично на крају године или полугодишта), а Биланс успеха приказује приходе и расходе предузећа током одређеног временског периода, обично опет за једну годину или полугодиште. Биланс стања је слика финансијског стања предузећа у одређеном временском тренутку, а Биланс успеха сажето описује профитабилност предузећа током времена.

Информације из биланса

Разматрање информација које нам пружа Биланс стања и на основу којих се врши финансијска анализа биће приказани на основу примера предузећа Равнотежа, чији је поједностављени Биланс стања приказан у табели 1, а Биланс успеха у табели 2.

Табела 1: Биланс стања предузећа Равнотежа

Равнотежа д. о. о.							у мил. дин.
БИЛАНС СТАЊА							
	АКТИВА	**31. 12. 2017.**	**31. 12. 2016.**		**ПАСИВА**	**31. 12. 2017.**	**31. 12. 2016.**
Б.	**СТАЛНА ИМОВИНА**	**1.240**	**1.150**	**А.**	**КАПИТАЛ**	**2.000**	**1.900**
I.	Нематеријална улагања	300	200	I.	Основни капитал	1.000	1.000
II.	Некретнине, постројења и опрема	940	950	VIII.	Нераспоређени добитак	1.000	900
IV	Дугорочни финансијски пласмани	0	0	**Б.**	**ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА и ОБАВЕЗЕ**	**1.500**	**1.360**
				II.	Дугорочне обавезе	630	620
				5.	*Дугорочни кредити*	630	620
				Г.	**Краткорочне обавезе**	**870**	**740**
Г.	**ОБРТНА ИМОВИНА**	**2.260**	**2.110**	I.	Краткорочне финансијске обавезе	450	350
I.	Залихе	1.400	1.200	III.	Обавезе из пословања	420	390
II.	Потраживања по основу продаје	680	740	5.	Добављачи у земљи	420	390
VII.	Готовински еквиваленти и готовина	180	170				
Д.	**УКУПНА АКТИВА**	**3.500**	**3.260**	**Ђ.**	**УКУПНА ПАСИВА**	**3.500**	**3.260**

Залихе су 31. 12. 2015. године износиле 1.100 милиона динара, потраживања 730 милиона динара, обавезе према добављачима 380 милиона динара, а укупна имовина 3.180 милиона динара. На тај дан власнички капитал износио је 1.740 милиона динара.

$$ROE = \frac{\text{нето добитак}}{\text{сопствени капитал (просечан)}}$$

Овај коефицијент говори о способности остваривања зараде у односу на књиговодствену вредност власниковог улагања. Висок принос на главницу често одражава прихватање квалитетних инвестиционих прилика и ефикасно управљање трошковима.

Равнотежа је у 2017. години остварила принос на сопствени капитал од 5,13%, што је значајно мање него у претходној години, када је остварени принос на сопствени капитал износио 8,79%.

$$ROE_{2017} = \frac{100}{(2.000 + 1.900) / 2} = 5{,}13\%$$

$$ROE_{2016} = \frac{160}{(1.900 + 1.740) / 2} = 8{,}79\%$$

Равнотежа је у 2017. години остварила нижи принос својим власницима него у претходној години. Ако се тренд падања приноса настави, власник ће се вероватно запитати да ли има смисла и даље улагати у предузеће, односно да ли треба размотрити и могућност да свој капитал „пресели" у неко друго, алтернативно улагање, које би му носило већи принос.

Закључак

На основу свих до сада приказаних коефицијената потребно је да се за крај дода да њихова употребљивост зависи од вештине и искуства финансијског аналитичара који их користи. Сами за себе, коефицијенти су прилично безначајни. Кључно је њихово праћење кроз периоде пословања предузећа како би се утврдио тренд кретања појединих аспеката пословања или поређење добијених коефицијената са другим предузећима из исте делатности. Друга, изузетна важност коефицијената јесте њихово коришћење у анализи будућих периода, јер представљају једну од основа за постављање финансијског плана и планских биланса, на шта ће бити начињен осврт у неком од наредних бројева часописа.

Равнотежа д. о. о.	2017. г.	2016. г.	Тренд
Ликвидност			
Текући однос	2,60	2,85	↓
Брзи тест	0,99	1,23	
Финансијска полуга (задужење)			
Однос дуга и главнице	0,75	0,72	↓
Однос дуга и укупне имовине	0,43	0,42	
Дугорочна капитализација	0,24	0,25	
Покриће			
Покриће камата	2,44	4,03	↓
Активност			
Коефицијент обрта потраживања	5,35	5,03	↑
Коефицијент обрта потраживања (дана)	68	73	
Коефицијент обрта добављача (дана)	41	41	
Коефицијент обрта залиха	2,77	3,00	↓
Коефицијент обрта залиха (дана)	132	122	
Пословни циклус	200	194	↓
Циклус новца	159	153	↓
Профитабилност			
Маржа бруто добити	21,05%	22,97%	↓
Маржа нето добити	2,64%	4,32%	↓
ROI	2,97%	4,96%	↓
ROE	5,14%	8,78%	↓

ING-PRO
3 DECENIJE
S nama nema lutanja

Календар пореских и других обавеза за март 2019. године

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 3 – 31. 3. 2019.	10. 4. 2019.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који **нису обвезници** ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона.	1. 3 – 31. 3. 2019.	15. 4. 2019.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте **календарски месец** за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Обвезник за кога је порески период календарско тромесечје подноси пореску пријаву ПП ПДВ надлежном пореском органу у року од 15 дана по истеку пореског периода	јануар–март 2019.	15. 4. 2019.	Пријава се подноси на обрасцу ПП ПДВ – Пореска пријава за порез на додату вредност
Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ у претходном тромесечју – образац РЕФ 5	јануар–март 2019.	30. 4. 2019.	

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 3 – 31. 3. 2019.	15. 4. 2019.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С.

Закон о порезу на доходак грађана			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Обавештење о закљученим уговорима о извођењу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма на обрасцу ОЗУ	1. 3 – 31. 3. 2019.	5. 4. 2019.	Исплатиоци прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма
Порез на паушални приход од самосталне делатности, као и порез на приход од самосталне делатности предузетника који води пословне књиге	1. 3 – 31. 3. 2019.	15. 4. 2019.	На основу решења Пореске управе, односно на основу пореске пријаве за месечну аконтацију пореза
Плаћање аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец	1. 3 – 31. 3. 2019.	15. 4. 2019.	Члан 111. Закона

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	***Период***	***Рок***	***Основ***
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 3 – 31. 3. 2019.	15. 4. 2019.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима.
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 3 – 31. 3. 2019.	15. 4. 2019.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним.
Уплата накнаде за коришћење ресурса и резерви минералних сировина.	март 2019.	2019.	Накнаду утврђује обвезник за сваку врсту коришћене односно продате количине минералне сировине појединачно за тромесечни период, на прописаном обрасцу, почев од дана добијања одобрења за извођење рударских радова
Достава обрачунате накнаде за коришћење ловостајем заштићених врста за наредну ловну годину, на прописаном обрасцу	ловна 2019.	1. 4. 2019.	Обвезник накнаде дужан је да министарству у чијој су надлежности послови ловства достави обрачунату накнаду. Плаћа се 30% до 15. априла, а остатак најкасније до 31. 12. 2019.
Достава накнаде за коришћење рибарског подручја на прописаном обрасцу	јануар–март 2019.	15. 4. 2019.	Висина накнаде за коришћење рибарског подручја износи 15% од вредности дозволе за привредни риболов, а 10% од вредности дозволе за рекреативни риболов
Накнада за коришћење природног лековитог фактора утврђује се за календарску годину, а плаћа аконтационо у једнаким тромесечним ратама	јануар–март 2019.	15. 4. 2019.	25 дин./m^3

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016; аутентично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан у коме орган не ради, рок истиче кад протекне први наредни радни дан.

Извод из актуелних мишљења Министарства финансија

Порези

Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-12/2019-04 од 1. 2. 2019. год.

Садржина веродостојне рачуноводствене исправе на основу које послодавац књижи обавезу и врши исплату накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада запосленима, признавања расхода по том основу у пореском билансу, као и порески третман исплате предметне накнаде запосленима

Одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС", бр. 62/13 и 30/18 – у даљем тексту: Закон) прописано је да правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Сагласно члану 8. ст. 1. и 2. Закона, књижење пословних промена на рачунима имовине, обавеза и капитала, прихода и расхода врши се на основу веродостојних рачуноводствених исправа. Рачуноводствена исправа представља писани документ или електронски запис о насталој пословној промени, која обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене.

Веродостојном рачуноводственом исправом, у смислу члана 9. став 1. Закона, сматра се рачуноводствена исправа која је потпуна, истинита, рачунски тачна и приказује пословну промену. Рачуноводствена исправа, састављена као електронски запис, треба да садржи потпис или другу идентификациону ознаку одговорног лица, односно лица овлашћеног за издавање рачуноводствене исправе, односно електронски потпис у складу са законом.

Одредбом члана 7а тачка 1) Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС", бр. 25/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 91/15 – аутентично тумачење, 112/15, 113/17 и 95/18) прописано је да се на терет расхода не признају трошкови који се не могу документовати.

Одредбом члана 18. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 – исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – УС, 93/12, 114/12 – УС, 47/13, 48/13 – исправка, 108/13, 57/14, 68/14 – др. закон, 112/15, 113/17 и 95/18) прописано је да се не плаћа порез на зараде на примања запосленог од послодавца по основу накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада – до висине цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.914 динара месечно.

Имајући у виду наведено, указујемо на то да је у складу са напред наведеним одредбама закона правно лице (послодавац) у обавези да уреди организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уреди интерне рачуноводствене контролне поступке, утврди рачуноводствене политике, одреди лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уреди кретање рачуноводствених исправа и утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама, јер уколико послодавац нема **веродостојне исправе на основу којих доказује да је на адекватан начин надокнадио трошак запосленог за одлазак и долазак са рада** (нпр. рачун за куповину месечне претплатне карте, дневне карте или карте за једну вожњу у јавном превозу, рачун за гориво у случају кори-

Инвестиционе некретнине чија се фер вредност може поуздано одмерити без прекомерних трошкова или напора треба да се одмеравају по фер вредности на сваки датум извештавања са променама фер вредности које се признају у добитак или губитак. Ако се учешће у некретнинама које се држе под лизингом класификује као инвестиционе некретнине, ставка која се рачуноводствено обухвата по фер вредности је то учешће, а не основна некретнина. У параграфима 11.27-11.32 се даје упутство за одређивање фер вредности. Ентитет треба рачуноводствено да обухвата све остале инвестиционе некретнине коришћењем модела набавне вредности датог у Одељку 17 (Некретнине, постројења и опрема).

Примена неког захтева МСФИ за МСП би подразумевала непотребне трошкове или напоре од стране малих и средњих правних лица ако би инкрементални трошкови (на пример, накнаде за проценитеља) или додатни напори (на пример, ангажовање запослених) били знатно већи од користи које би они за које се очекује да ће користити финансијске извештаје малих и средњих правних лица остварили од поседовања те информације.

Имајући у виду наведено, мишљења смо да мало правно лице може да настави да води инвестиционе некретнине по набавној вредности у својим пословним књигама, у складу са МСФИ за МСП, уколико је руководство након сагледавања проценило да би примена захтева да се инвестиционе некретнине одмеравају по фер вредности изазвала непотребне трошкове и напоре у смислу параграфа 2.14А – 2.14Д МСФИ за МСП. Такође, напомињемо да је у параграфу 4.2 (еа) МСФИ за МСП прописано да се у Билансу стања одвојено исказују инвестиционе некретнине по набавној вредности умањеној за амортизацију и умањење вредности.

Одговор у вези са применом прописа дајемо према подацима изнетим у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС”, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници **www.legeartis.rs**, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у ***PDF*** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

SUDSKO-ADVOKATSKI ROKOVNIK

SAVETOVANJA

LEGE ARTIS PROPISI U PRAKSI

JAVNE NABAVKE

3 DECENIJE

S NAMA NEMA LUTANJA

POSLOVNI SAVETNIK

STRUČNI KOMENTARI

PROPISI.NET

ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

ING-PRO

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЦЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

ПРИВРЕДНА СТАТИСТИКА